

Відділ освіти Уманської міської ради
методичний кабінет

Цікаві об'єкти проектної діяльності. 5-9 класи

(За оновленою програмою з трудового навчання, 2017р.)

***Методичний посібник
Умань 2018***

Автори:

Творча група Уманського міського об'єднання вчителів обслуговуючої праці.

Керівник:

Літинська Л. С., НВК «ЗОШ I-III ступенів № 7-колегіум»;

Члени групи:

Андрухович Н.О., ЗОШ I-III ступенів № 5;

Зрайченко О. І., ЗОШ I-III ступенів № 14;

Кишеньова О. В., ЗОШ I-III ступенів № 14;

Курницька А.В., ЗОШ I-III ступенів № 3;

Манелюк Н.О., ЗОШ I-III ступенів № 3;

Манько О.М., ЗОШ I-III ступенів № 9;

Мороз А.Л., ЗОШ I-III ступенів № 11

Мороз О.О., НВК «Уманська гімназія-школа естетичного виховання»;

Цапок Л. В., спеціалізована школа I-III ступенів № 12;

За загальною редакцією Л. С. Літинської

***Цікаві об'єкти проектної діяльності. 5-9- ті класи.
(За оновленою програмою з трудового навчання, 2017р.)***

Посібник розроблено відповідно до оновленої програми з трудового навчання для 5-9-х класів (2017р.), містить «Банк проектів» з орієнтовним календарно-тематичним плануванням занять (уроків) і змістом тем, що вивчаються. Матеріалами посібника можна скористатися під час складання власних календарно-тематичних планів та коригування їх в процесі роботи.

У «Банку об'єктів проектної діяльності» запропоновані вироби для виготовлення в 5-9-х класах, складність яких відповідає віковим особливостям учнів. Більшу частину виробів можна виготовляти у змішаних групах.

Майстер-класи з виготовлення цікавих нестандартних виробів на основі традиційних технологій і матеріалів, допоможуть розширити і вдосконалити знання та вміння вчителів трудового навчання, зробити уроки більш привабливими. У посібнику зібрані цікаві відомості про об'єкти проектування, особливості їх конструювання, розроблені інструкційні та технологічні карти з виготовлення виробів. Запропоновані матеріали сприятимуть формуванню активної позиції учнів у навчальному процесі та здатності до самостійного навчання.

Матеріали посібника будуть корисними для вчителів трудового навчання.

Схвалено рішенням методичної ради міського методичного кабінету,
протокол № 2 від 19.12.2017 року.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Розділ 1. «Банк проектів». Орієнтовне календарно-тематичне планування занять (уроків), теми проектів і зміст тем, що вивчаються.	
Проект «Птах з еко-матеріалів».....	5
Проект «Різдвяний янгол»	6
Проект «Сувенір на згадку»	7
Проект «Килимова лялька-україночка».....	8
Проект «Заколка для волосся».....	9
Проект «Підставка під гарячий посуд».....	10
Проект «Вишите яйце».....	11
Проект «Пенал-органайзер».....	12
Проект «Рушник, що вміє промовляти ».....	14
Проект «Картина “Бузковий серпанок” ».....	16
Розділ 2. Банк об’єктів проектної діяльності.....	18
Розділ 3. Майстер-класи з виготовлення спроектованих виробів	
Майстер-клас «Птах з еко-матеріалів».....	19
Майстер-клас «Різдвяний янгол»	24
Майстер-клас «Сувенір на згадку».....	31
Майстер-клас «Килимова лялька-україночка».....	44
Майстер-клас «Заколка для волосся».....	53
Майстер-клас «Підставка під гарячий посуд».....	62
Майстер-клас «Вишите яйце».....	69
Майстер-клас «Пенал-органайзер».....	76
Майстер-клас «Рушник, що вміє промовляти ».....	86
Майстер-клас «Картина “Бузковий серпанок” ».....	93
Список використаних джерел	98

ПЕРЕДМОВА

У 2017-2018 навчальному році програма з трудового навчання для учнів 5-9 класів зазнала суттєвих структурних змін. Зміст програми та підходи до викладання предмету також оновилися. Формування змісту технологічної діяльності учнів на уроках здійснюється на основі **об'єктів проектної діяльності**, а не технологій. На допомогу вчителям трудового навчання пропонуємо **“Банк проектів”**, яким можна скористатися для планування своєї роботи і дібрати об'єкти з урахуванням інтересів учнів, можливостей матеріальної бази шкільних майстерень, класів із змішаними групами.

Робота над проектом сприяє засвоєнню програмних знань, умінь і навичок, створює умови для залучення всіх до активної творчої діяльності, розвитку здібностей та самореалізації учнів. У **проектах** відображені власні винаходи на основі нестандартного творчого використання багатьох відомих технік, технологій та матеріалів для створення маленьких шедеврів.

Унаочнення проектів **майстер-класами** з демонстрацією всіх етапів виготовлення виробів сприяє підвищенню професійної майстерності, вдосконалює знання і вміння вчителів, вирішує завдання формування в учнів **проектно-технологічної компетентності** для практичної реалізації корисних ідей. Завдяки достатньо високому рівню академічної свободи, яка закладена в оновленій програмі, учитель швидше зможе зорієнтуватись у темах проектів для вивчення, внести зміни за власним бажанням, ураховуючи свій педагогічний досвід та особистий підхід до викладання.

“Цікаві об'єкти проектної діяльності” – це практичний посібник для вчителів трудового навчання, який складається з трьох розділів:

- У **першому розділі** представлені **10 проектів** для 5-9 класів з орієнтовним календарно-тематичним плануванням занять (уроків) і змістом тем, що вивчаються. До кожного проекту подана наступна інформація : назва проекту, орієнтовна кількість годин для вивчення, основні та додаткові технології.
- **Другий розділ** містить **“Банк об'єктів проектної діяльності”**, у якому розміщені зразки виробів для виготовлення. Творчі проекти можна виконувати за допомогою основних і додаткових технологій. Технології повинні мати навчальну цінність; відповідати віковим особливостям; не створювати загрози життю учнів.
- У **третьому розділі** подані **10 майстер-класів** , які відповідають вимогам проектно-технологічної діяльності з виготовлення творчого проекту і побудовані за таким **алгоритмом**:
 - загальні відомості про технологію;
 - коротка історична довідка про об'єкт;
 - матеріали, інструменти, пристосування;
 - розробка конструкції (ескізи, креслення, схеми);
 - послідовність технологічних операцій, для яких створені технологічні та інструкційні картки.

Посібник призначено для вчителів трудового навчання. Особливо корисним буде учителям, які розпочинають свою діяльність з предмета.

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект « Птах з еко-матеріалів» (8год)				
Технології основні Технологія ручного плетіння з джуту та ниток		Технології додаткові Відповідно до обраного виробу		
1	Тема 1. Планування роботи з виконання проекту Іграшки з побутових матеріалів, їх види, призначення, особливості конструкції. Короткі відомості про луб'яні волокна. Конструкційні матеріали для виробу. Вибір та обґрунтування теми проекту. Створення ескізного малюнка птаха із застосуванням методів біоформ і фантазування. ПБП та СГВ.	2		
2	Тема 2. Добір та підготовка базових і додаткових матеріалів, інструментів та пристосувань. Техніки виготовлення іграшки-птаха. Визначення необхідної кількості матеріалів для виготовлення птаха. Економне використання матеріалів. ПБП та СГВ.	2		
3	Тема3. Виготовлення та оздоблення спроектованої іграшки-птаха. Складання послідовності виготовлення виробу та виконання відповідних технологічних операцій. Виготовлення конструкційних елементів птаха. Виконання оздоблення структурних елементів пташки. ПБП та СГВ.	2		
4	Тема 4. Догляд за виробами з джуту. Контроль якості виробу. Розрахунок орієнтовної вартості матеріалів для виготовлення птаха. Презентація проектів. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	2		

**АВТОР: МОРОЗ О.О., НВК «УМАНСЬКА ГІМНАЗІЯ-ШКОЛА
ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ»**

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект «Різдвяний янгол» (10 год)				
Технології основні Технологія виготовлення ляльки-мотанки		Технології додаткові Технологія виготовлення аплікації		
1	Тема 1. Планування роботи з виготовлення проекту. Лялька з тканини як самобутнє явище у побуті та мистецтві українців. Обрядово-магічні функції. Традиційні типи хатніх вузлових ляльок. Історія Різдва в легендах. Вибір та обґрунтування теми проекту. Пошук виробів-аналогів. Створення ескізного малюнка різдвяного янгола із застосуванням методу фантазування. ПБП та СГВ.	2		
2	Тема 2. Технологія виготовлення ляльки-мотанки з тканини. Конструктивні особливості ляльки-янгола. Одяг янгола, його залежність від традицій створення народного вбрання. Матеріали та інструменти для виготовлення й оздоблення виробу. ПБП та СГВ.	2		
3	Тема 3. Виготовлення спроектованого виробу. Складання технологічної послідовності виготовлення ляльки. Підготовка тканини з урахуванням розміру та конструкції виробу. Розкрій ляльки. Економне використання матеріалів. ПБП та СГВ.	2		
4	Тема 4. Виготовлення спроектованого різдвяного янгола. Дотримання розробленої технологічної послідовності виготовлення ляльки. Способи з'єднання деталей ляльки-янгола. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	2		
5	Тема 5. Остаточна обробка та догляд за виробами з тканини. Контроль якості виробу. Оцінювання виробу. Самооцінка результатів діяльності. Захист проекту. Презентація виготовлених виробів. ПБП та СГВ.	2		

**АВТОРИ: КИШЕНЬОВА О. В., ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 14;
ЗРАЙЧЕНКО О. І., ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 14**

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект «Сувенір на згадку» (10год)				
Технології основні Технологія виготовлення виробів з холодного фарфору.		Технології додаткові Відповідно до обраного виробу		
1	Тема 1. Планування роботи з виконання проекту. Короткі історичні відомості про виникнення холодного фарфору. Види виробів та їх застосування. Вибір теми проекту. Використання методу біоформ під час створення форми майбутнього виробу. Пошук моделей-аналогів виробу. Виконання ескізного малюнка виробу. ПБП та СГВ.	2		
2	Тема 2. Технологія виготовлення виробів з холодного фарфору. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу з холодного фарфору. Підготовка матеріалів, інструментів і пристосувань до роботи. Виготовлення та зберігання холодного фарфору. ПБП та СГВ.	2		
3	Тема 3. Виготовлення спроектованого виробу. Виконання технологічних операцій із виготовлення виробу. Фарбування холодного фарфору. Виготовлення деталей виробу з фарфору певного кольору. ПБП та СГВ.	2		
4	Виготовлення виробу з холодного фарфору. Фарбування холодного фарфору. Виготовлення деталей виробу з фарфору певного кольору. Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій.	2		
5	Остаточна обробка та оздоблення виробу. Догляд за виробами, виготовленими із холодного фарфору. Організація виставки готових робіт. ПБП та СГВ.	2		

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект «Килимова лялька-україночка» (12 год.)				
Технології основні Технологія ручного плетіння (ткацтва)		Технології додаткові Технологія оздоблення виробів початковими швами		
1	Тема1. Загальні відомості про технологію ручного плетіння. Короткі історичні відомості про виникнення та розвиток плетіння (ручного ткацтва). Інструменти та пристосування (рамки для роботи, вилки для прибивання настилів, ножиці, гачки). Матеріали для ручного ткацтва, їх властивості. Бавовняні або лляні нитки для основи, кольорові нитки для ткання. ПБП та СГВ.	2		
2	Тема 2. Планування роботи з виконання проекту. Вибір та обґрунтування теми проекту. Пошук в інформаційних джерелах моделей-аналогів килимової ляльки та виявлення кращих ознак. Виконання ескізного малюнка виробу. ПБП та СГВ.	2		
3	Тема 3. Виготовлення пристосування для плетіння килимової ляльки. Побудова кресленника пристосування для плетіння виробу. Розмічання деталей. Обґрунтування конструкційних особливостей виробу, розробка технічного рисунка. Натягування нитки основи на рамку. Поділ ниток на непарні та парні. ПБП та СГВ.	2		
4	Тема 4. Технологія виготовлення килимової ляльки. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу. Способи прокладання нитки підткання (крізь основу, «уперед-назад», полотняне переплетення). Добір ниток відповідно до кольорів ескізу та визначення способу та техніки ткання. Виготовлення голови та нагрудної частини ляльки. ПБП та СГВ.	2		

5	Тема 5. Виготовлення та оздоблення килимової ляльки. Способи прокладання нитки п'іткання (крізь основу, «уперед-назад», полотняне переплетення). Виготовлення нижньої частини ляльки. Особливості створення та прикріплення рук та волосся до ляльки. ПБП та СГВ.	2		
6	Тема 6. Остаточна обробка килимової ляльки. Ткання виробу за ескізом. Обробка краю виробу. Остаточна обробка та оздоблення виробу. Контроль якості виробу. Догляд за виробом. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів на виготовлення ляльки. ПБП та СГВ.	2		

АВТОР: МАНЬКО О.М., ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 9

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект «Заколка для волосся» (6 год.)				
Технології основні Технологія виготовлення штучних квітів із стрічок технікою «канзаші»		Технології додаткові Відповідно до обраного виробу		
1	Тема 1. Планування роботи з виконання проекту. Види заколок для волосся. Оздоблення заколок для волосся штучними квітами. Символіка кольору в мистецтві аранжування квітів. Конструкційні матеріали для виготовлення заколок. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
2	Тема 2. Технологія виготовлення елементів технікою канзаші (гарячим чи нитяним способом). Вибір та обґрунтування теми проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук моделей-аналогів. Визначення найкращих ознак. Створення малюнка заколки для волосся та квітки. ПБП та СГВ.	1		
3	Тема 3. Складання технологічної послідовності виготовлення заколки. Розкрій деталей заколки. Створення шаблону пелюстки квітки та листочків. Розмічання деталей квіток. Вирізування деталей квітки. ПБП та СГВ.	1		

4	Тема 4. Виготовлення спроектованої заколки для волосся. Формування елементів заколки за планом. Виготовлення центральної композиції з квітів з дотриманням складеної технологічної послідовності. ПБПта СГВ.	1		
5	Тема 5. Виготовлення заколки для волосся. Способи закріплення складових частин на основі заколки. Оцінювання якості виконання операцій та усунення недоліків. Визначення відповідності спроектованого та виготовленого виробів. ПБП та СГВ.	1		
6	Тема 6. Догляд за виробами із стрічок. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів. Контроль якості готового виробу. Презентація виробів. ПБП та СГВ.	1		

АВТОР: КУРНИЦЬКА А.В., ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 3

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект «Підставка під гарячий посуд » (6год)				
Технології основні Технологія виготовлення виробів, в'язаних гачком		Технології додаткові Відповідно до обраного виробу		
1	Тема 1. Основи технології виготовлення виробів, в'язаних гачком. Конструкційні матеріали та інструменти для в'язання. Добір гачків і ниток. Основні елементи в'язання гачком. Умовні позначення елементів в'язання на схемах. ПБП та СГВ.	1		
2	Тема 2. Планування роботи з виконання проекту. Вибір та обґрунтування теми проекту. Пошук моделей-аналогів. Вимоги до виробу. Створення ескізного малюнка. ПБП та СГВ.	1		
3	Тема 3. Виготовлення підставки під гарячий посуд. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу, в'язаного гачком. Використання пряжі різних кольорів (відтінків) як оздоблення в'язаного виробу. Складання схеми для в'язання виробу. ПБП та СГВ.	1		

4	Тема 4. Виготовлення спроектованої підставки. В'язання складових частин підставки під гаряче відповідно до складеної технологічної послідовності. ПБП та СГВ.	1		
5	Тема 5. Остаточна обробка в'язаного виробу. В'язання підставки відповідно до складеної технологічної послідовності. Контроль якості виробу. ПБП та СГВ.	1		
6	Тема 6. Догляд за виробами, в'язаними гачком. Особливості ВТО в'язаних виробів. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів. Презентація проектів. ПБП та СГВ.	1		

АВТОР: ЦАПОК Л.В., СПЕЦІАЛІЗОВАНА ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ №12

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект «Вишите яйце» (6 год)				
Технології основні Технологія виготовлення виробів, в'язаних гачком		Технології додаткові Відповідно до обраного виробу		
1	Тема 1. Планування роботи з виконання проекту Вишивання як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Із історії вишитих яєць. Вишите яйце як символ пробудження природи, зародження нового життя. Вибір та обґрунтування теми проекту. Пошук в інформаційних джерелах моделей-аналогів. Створення ескізного малюнка писанки. ПБП та СГВ.	1		
2	Тема 2. Добір конструкційних матеріалів для виготовлення виробу, інструментів і пристосувань. (лінійка, голка, ножиці, шуруповерт). Підготовка яйця до вишивання: видування, промивання, знежирення поверхні. ПБП та СГВ.	1		
3	Тема 3. Технологія виготовлення вишитих виробів. Види швів української народної вишивки. Добір швів для вишивання яйця. Техніки виконання швів із дотриманням прийомів роботи з інструментами та пристосуваннями. ПБП та СГВ.	1		

4	Тема 4. Виготовлення спроектованого вишитого яйця. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу. Нанесення на поверхню яйця схеми-сітки та елементів візерунка. Інструменти та пристосування для виготовлення дірочок в яйці, прийоми роботи з ними. ПБП та СГВ.	1		
5	Тема 5. Виготовлення вишитого яйця дібраними швами. Визначення відповідності спроектованого та виготовленого виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів. ПБП та СГВ.	1		
6	Тема 6. Догляд за вишитими яйцями. Оцінювання результатів проектної діяльності. Презентація виготовлених виробів. ПБП та СГВ.	1		

АВТОР: АНДРУХОВИЧ Н.О., ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 5

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект «Пенал-органайзер» (10год)				
Технології основні Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом.		Технології додаткові Технологія оздоблення виробів технікою «ізонітка», технологія виготовлення виробів, в'язаних гачком		
1	Тема 1. Планування роботи з виконання проекту. Методи проектування (комбінаторика). Вибір та обґрунтування теми проекту. Моделі – аналоги, як історія розвитку технічного об'єкта, пошук в інформаційних джерелах, їх аналіз. Виконання малюнка пенала. Складання послідовності роботи з виготовлення виробу. ПБП та СГВ.	1		
2	Тема 2. Технічне конструювання виробу. Вимоги до об'єкта проектування. Конструювання форми та визначення розмірів виробу. Побудова кресленика пенала. Виготовлення та оформлення викрійки. Добір основної та додаткових технологій виготовлення виробу. ПБП та СГВ.	1		

3	Тема 3. Технологія розкроювання швейного виробу. Підготовка тканини до розкроювання. Розкладка та приколювання деталей викрійки на тканині. Розкроювання виробу. Економне використання матеріалів. ПБП та СГВ.	1		
4	Тема 4. Обробка деталей крою. Конструкційні матеріали для надання щільності, їх властивості. Способи надання щільності текстильним матеріалам клейовими прокладками. Виконання технологічних операцій відповідно до складеної послідовності виготовлення виробу. ПБП та СГВ.	1		
5	Тема 5. Елементи машинознавства. Робота на швейній машині. Робочі органи швейної машини. Пристрої малої механізації. Несправності в роботі швейної машини. Добір інструментів, пристосувань та обладнання для виготовлення спроектованого пенала. ПБП та СГВ.	1		
6	Тема 6. Виготовлення пенала-органайзера. З'єднання деталей виробу. Види машинних швів. Обробка зрізів деталей виробу на швейній машині (швом «зиг-заг»). Технологія виконання машинних швів обраних для виготовлення виробу. Вимоги до виконання швів. ПБП та СГВ.	1		
7	Тема 7. Виготовлення застібки та ручок виробу. Види застібок: на гудзиках, липучках, кнопках, тасьма «блискавка». Вибір виду застібки та її обробка. Види ручок (саморобні чи готові) та їх обробка. ПБП та СГВ.	1		
8	Тема 8. Оздоблення швейного виробу. Добір виду оздоблення та матеріалів для оздоблення виробу. Створення композиції для оздоблення. Виконання оздоблення виробу. ПБП та СГВ.	1		
9	Тема 9. Остаточна обробка пенала-органайзера. Визначення якості готового виробу. Догляд за швейними виробами. Умовні позначки догляду за швейними виробами. Правила виконання ВТО. ПБП та СГВ.	1		
10	Тема 10. Презентація виготовлених виробів. Оригінальність моделі, вдалий добір тканини для виробу за фактурою, властивості, колір, малюнок, вдалий добір оздоблення, відповідність модним тенденціям. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів. Презентація готового виробу.	1		

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект «Рушник, що вміє промовляти» (14 год.)				
Технології основні Технологія виготовлення вишитих виробів гладдєвими швами		Технології додаткові Технологія виготовлення вишитих виробів початковими швами		
1	Тема 1. Український стиль «етно» в дизайні інтер'єра, його ознаки та особливості. З історії рушників. Види рушників, їх обрядове значення та практичне застосування (наповнення текстилем інтер'єра). Розмаїтість технік вишивання.ПБП та СГВ.	1		
2	Тема 2. Планування роботи з виконання проекту Поєднання мотивів-символів в орнаментальних композиціях та колорит української вишивки. Застосування техніки «рушникові шви». Пошук моделей-аналогів та їх аналіз. Вибір та обґрунтування теми проекту. Виконання візерунка рушника. ПБП та СГВ.	1		
3	Тема 3. Технологія вишивання рушників початковими, лічильними і декоративними швами. Особливості вишивання старовинною технікою лічильної гладі «колодочки». Конструкційні матеріали для виготовлення виробу (<i>тканина, нитки</i>), інструменти та пристосування. Визначення розміру рушника. ПБП та СГВ.	1		
4	Тема 4. Конструювання рушника. Розмічання на тканині відповідно до розміру рушника. Підготовка тканини до розкроювання. Розкрій рушника. Зміна величини узору й перенесення візерунка для вишивання на тканину. Добір основних і додаткових технологій виготовлення виробу. ПБП та СГВ.	1		
5	Тема 5. Сучасні конструкційні матеріали в проектуванні виробів. Переваги та недоліки сучасних матеріалів для вишивання порівняно з традиційними. Види швів для обробки бічних зрізів рушника (машинні та ручні шви). ПБП та СГВ.	1		

6	Тема 6. Виготовлення спроектованого рушника. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу. Вимоги до виробу. Техніки для вишивання контура малюнка. Виконання швів із дотриманням технології вишивання та прийомів роботи з інструментами й пристосуваннями. ПБП та СГВ.	1		
7	Тема 7. Виготовлення спроектованого рушника. Вишивання елементів візерунка дібраними швами з дотриманням прийомів роботи з інструментами та пристосуваннями. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
8	Тема 8. Виготовлення спроектованого рушника. Вишивання елементів візерунка дібраними швами з дотриманням прийомів роботи з інструментами та пристосуваннями. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
9	Тема 9. Виготовлення спроектованого рушника Виготовлення виробу з дотриманням складеної технологічної послідовності та прийомів роботи з інструментами й пристосуваннями. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
10	Тема 10. Виготовлення спроектованого рушника Виготовлення виробу з дотриманням складеної технологічної послідовності та прийомів роботи з інструментами й пристосуваннями. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
11	Тема 11. Виготовлення рушника. Виконання технологічних операцій із виготовлення виробу відповідно до складеної послідовності його виготовлення та з дотриманням прийомів роботи з інструментами й пристосуваннями. ПБП та СГВ.	1		
12	Тема 12. Оздоблення країв рушника. Добір технології оформлення країв торчками, бахромою, мереживом. Виконання оздоблення виробу. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
13	Тема 13. Остаточна обробка виробу. Виконання остаточної обробки виробу. Контроль якості виробу. Зіставлення результатів спроектованого та виготовленого виробу. ПБП та СГВ.	1		
14	Тема 14. Догляд за вишитими виробами: прання, крохмалення, особливості прасування. Розрахунок вартості витрачених матеріалів для виготовлення виробу. Презентація проектів. ПБП та СГВ.	1		

АВТОР: МАНЕЛЮК Н.О., ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ №3

№ з/п	ТЕМА ТА ЗМІСТ УРОКУ	К-ть год.	клас	дата
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект: Картина «Бузковий серпанок» (16год)				
Технології основні Технологія об'ємної вишивки.		Технології додаткові Технологія вишивки художньою гладдю, простими декоративними швами		
1	Тема 1. Планування роботи з виконання проекту. Картини в інтер'єрі сучасних приміщень. З історії об'ємної вишивки. Вибір та обґрунтування теми проекту. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
2	Тема 2. Технологія об'ємної вишивки. Матеріали, інструменти, прийоми вишивання об'ємних елементів. Підготовка спеціального пристосування для створення об'ємних елементів. Добір додаткових технологій (вишивання початковими швами, художньою гладдю). ПБП та СГВ.	1		
3	Тема 3. Робота з інформаційними джерелами. Пошук та аналіз моделей-аналогів. Визначення найкращих ознак моделей. Створення композиції вишивки. Розробка ескізу картини. ПБП та СГВ.	1		
4	Тема 4. Конструювання вишитої картини. Визначення необхідних розмірів (довжина, ширина) та місце розміщення на основі. Визначення необхідної кількості матеріалів. Способи перенесення малюнка на тканину. ПБП та СГВ.	1		
5	Тема 5. Виготовлення спроектованої картини. Складання технологічної послідовності виготовлення картини. Підготовка матеріалів, інструментів та пристосування «лялька» до роботи. Розрахунок бюджету проекту. ПБП та СГВ.	1		
6	Тема 6. Виготовлення спроектованої картини. Дотримання технологічної послідовності виконання операцій з виготовлення виробу. Техніки вишивання кошика початковими швами (назад голкою, стебловим, тамбурним). ПБП та СГВ.	1		
7	Тема 7. Виготовлення спроектованої картини. Дотримання технологічної послідовності виконання операцій з виготовлення виробу. Техніки вишивання кошика початковими швами (назад голкою, стебловим, тамбурним). ПБП та СГВ.	1		

8	Тема 8. Технологія вишивання поверхнево-нашивними нерахунковими техніками. Техніка вишивання листочків бузку художньою гладдю. Виготовлення картини з дотриманням складеної послідовності виконання технологічних операцій. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
9	Тема 9. Виготовлення спроектованої картини. Виконання поетапних операцій з виготовлення виробу відповідно до технологічної послідовності. Вишивання листочків бузку художньою гладдю. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
10	Тема 10. Технологія виготовлення штучних об'ємних квітів з ниток. Підготовка матеріалів та пристосування з урахуванням розміру елементів квіток. Виготовлення квітів бузку за допомогою спеціального пристосування. ПБП та СГВ.	1		
11	Тема 11. Виготовлення квітів з ниток. Виготовлення квітів бузку із дотриманням технологічної послідовності та прийомів роботи з спеціальним пристосуванням. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
12	Тема 12. Виготовлення квітів з ниток. Виготовлення квітів бузку із дотриманням технологічної послідовності та прийомів роботи з спеціальним пристосуванням. Організація робочого місця. ПБП та СГВ.	1		
13	Тема 13. Способи з'єднання деталей виробу. Добір ефективного прийому прикріплення квітів до тканини. З'єднання елементів створюваної композиції з основою. ПБП та СГВ.	1		
14	Тема 14. Способи з'єднання деталей виробу. Добір ефективного прийому прикріплення квітів до тканини. З'єднання елементів створюваної композиції з основою. ПБП та СГВ.	1		
15	Тема 15. Остаточна обробка виробу. Оформлення виробу відповідно до технологічної послідовності його виготовлення. Контроль якості виробу. Усунення можливих недоліків. Оформлення виробу декоративною рамкою. ПБП та СГВ.	1		
16	Тема 16. Догляд за вишитими виробами. Захист проекту. Презентація виробів. Оцінювання результатів власної проектної діяльності. ПБП та СГВ.	1		

Банк об'єктів проектної діяльності

Птах еко-матеріалів

Різдвяний янгол

Заколка для волосся

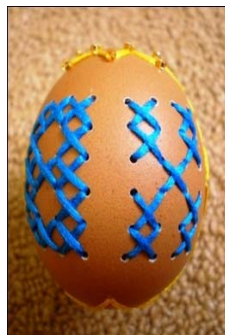
Килимова
лялька-україночка

Сувенір на згадку

Підставка під гарячий
посуд

Вишите яйце

Пенал-органайзер

Рушник, що вміє
промовляти

Картина
«Бузковий серпанок»

**МАЙСТЕР-КЛАС « ПТАХ З ЕКО-МАТЕРІАЛІВ»
ДЛЯ УЧНІВ 5 КЛАСІВ ЗМІШАНИХ ГРУП (учитель Мороз А.Л.)**

I. ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Лелека (бусол, бузько, черногуз, гайстер) - символ богині Зорі; символ поваги до батьків; символ мандрівників; сімейного благополуччя, щастя; батьківщини. Лелека в українців – святий птах, який, за повір'ям, має риси і звички, що притаманні людям. В народному уявленні він є символом праці і відданості. Де він покладе своє кубло, тій хаті буде щастити, а якщо його образити, він і хату може спалити. На початку весни з вирію до нас на батьківщину повертаються наші птахи.

Вони привертають увагу жвавою поведінкою, характерною для всіх птахів весняної пори. Приліт йде не абияк, а в чіткому порядку: першими до нас весною прилітають ті птахи, які відлетіли від нас останніми восени; останніми – ті, що відлетіли першими.

2. Загальні відомості

Луб'яні волокна — текстильні волокна, які отримують із стебел і листя рослин. Вони бувають тонкі (льон, рамі) й грубі (пенька, джут, мачула та ін.) З тонких волокон роблять різні тканини, з грубих — мішковину, шпагати, канати і шнури. Луб'яні волокна виробляють не тільки із стебел, а й з листя деяких рослин. З листових волокон, ще більш грубих і жорстких, також роблять канати. Прикладами є:

- Бамбукове волокно
- Льон
- Коноплі
- Джут
- Кенаф
- Кропива

- Ротанг
- Рами (китайська кропива)

Недоліки джутового волокна.

Джут не схильний до гниття за рахунок великого вмісту смол лігніну, але він не відновлюється і при намоканні теплоізоляційні властивості матеріалу знижуються.

Переваги:

- гігроскопічність;
- еластичність;
- висока міцність;
- однорідність;
- паропроникність;
- звукоізоляція;
- стійкість до появи грибків, цвілі;
- екологічність;
- доступна вартість.

3. Технічне завдання

Формувати уміння та навички плетіння з джута без використання спеціальних пристосувань. Розвивати креативний підхід до використання побутових матеріалів з метою створення декоративних виробів.

Вимоги до конструкції виробу

Виріб повинен мати естетичний зовнішній вигляд, мати міцну конструкцію та бути безпечним у використанні.

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1. Розробка ескізного проекту

Вимоги до матеріалів

- Всі матеріали повинні бути натуральними.
- Шпагат, як основний матеріал для створення птаха, повинен бути жорстким й тримати форму.
- Оздоблювальні елементи повинні відповідати кольоровій гамі виробу.

2. Матеріали та інструменти

Джут

Нитки червоного кольору

Бамбукові шпажки

3. Розрахунок собівартості виробу

Вартість витрачених матеріалів

№ з/п	Матеріали	Ціна (за 1 м, за 1 шт.)	Витрати	Вартість (грн.)
1	Джут	15 грн./1 мот.	7 м	5 грн.
2	Червоні нитки	10 грн.	3 м	1 грн.
3	Бамбукові шпажки	20 грн.	2шт.	0, 4 грн.
	Усього			6,4 грн.

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

Технологічна послідовність виготовлення виробу.

Технологічна карта.

Виготовлення птаха з джуту та ниток

№ з/п	Послідовність операцій	Поопераційні фото
1	Підготувати бамбукові шпажки, намотати 3-4 см червоної нитки так, щоб з'єднати загострені кінці. Протилежні кінці шпажок обмотати червоною ниткою кожну окремо на відстані 3-4 см.	
2	Підготувати шпагат довжиною 2 м для намотування голови та шиї птаха. З боку загострених з'єднаних кінців шпажок сформувати голову птаха.	
3	Для шиї намотати шпагат між шпажками у вигляді ∞ (символу безкінечності) до половини довжини шпажок.	
4	Підготувати шпагат довжиною 3м для формування крил (розмах крил 15-20 см визначити за допомогою навчальної лінійки).	

5	Підготувати шпагат довжиною 1.5 м для хвоста. Скласти навпіл. Кінці можна розрізати і розпушити.	
6	Прикріпити крила і хвіст до середньої частини шпажок. Шпагатом завершити обплітання кінцівок птаха.	
7	Готовий виріб.	

IV. ІДЕЇ ДЛЯ ПОДІБНИХ ТЕХНІК ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ.

МАЙСТЕР-КЛАС «РІЗДВЯНИЙ ЯНГОЛ» ДЛЯ УЧНІВ 5 КЛАСІВ (учитель Мороз О.О.)

I. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Всі діти люблять Новорічні та Різдвяні свята - це особливий час, коли можна мріяти та вірити у дива і навколо створюється казкова атмосфера свята. Історія Нового року більш зрозуміла, ніж історія Різдва – свята на честь народження Ісуса Христа. Ніч напередодні Різдва люди вважають чарівною. Якщо загадати бажання і попросити Бога, воно здійсниться. Лише бажання має бути обов'язково добрим і мудрим.

КАЗКА ПРО ІСТОРІЮ РІЗДВЯНОГО ЯНГОЛА. Це було дуже давно. Більш як 2000 років. Людям у ті часи важко було жити і вони вірили, що прийде на землю Спаситель, який зможе життя кращим зробити. І цей день настав.

Всі ангели, що жили на небі, готувалися до чогось величного. А маленькому янголу доручили запалити зірку. Він не дуже зрадив, тому що зірки запалював кожную ніч. Старший ангел пояснив, що це буде незвичайна зірка – саме вона принесе благу звістку світу про народження Месії (Спасителя). Маленький янгол запалив яскраву різдвяну зірку!

Раптово люди побачили яскраве світло. Спустившись на землю ангел повідомив, що приніс добру звістку світові про народження Спасителя! Всі ангели спустилися на землю і почали славити співом: «Слава Богу на небесах, і на землі мир, а людям добра воля!»

Цієї ночі народилася не просто дитина, а надія всього людства! Бог послав свого сина на землю, щоб врятувати людей від гріхів і дати надію на краще життя, справедливість і перемогу добра!

2. Загальні відомості

Цікавою є іграшка Різдвяний янгол-охоронець – це добрий дух, захистник, оберіг, помічник у справах. Такий оберіг можна легко зробити своїми руками. Лялечка-мотанка з крильцями на спинці є зразком Господніх посланців, які сповістили пастухів про народження Ісуса Христа. Гра з таким янголом зігріває душу, віщує добро і злагоду, що є особливо необхідним в наш буремний час.

Традиційно ця лялька виготовляється з тонкої білої тканини. Можна використовувати інші нарядні тканини світлих відтінків. Ідеальна народна лялька виготовляється без ножиць та голки, тому клаптик не вирізається, а відривається від шматка тканини. З країв утворюється рівна бахрома, що нагадує біле пір'ячко. Всі деталі примотують, чи прив'язують. Приваблює іграшка простотою та економічністю виготовлення, залишаючись достатньо святковою і нарядною.

В християнській традиції Днем ангела називають день пам'яті того святого, на честь якого дається ім'я людині, щоб цей святий став небесним покровителем і захисником. І тому крім різдвяного ангела можна зробити власного ангела-охоронця.

Отож робимо Різдвяного янгола з любов'ю, вкладаючи у нього частинку своєї душі, свого тепла й терпіння. Прояв творчості і натхнення буде вам винагородою.

3. Технічне завдання

Виготовити янгола з доступних матеріалів, які не потребують великих матеріальних затрат для їх придбання при мінімальному застосуванні інструментів. Показати прийоми ефективної роботи для швидкого отримання результату. Технологія виготовлення дозволяє виправляти недоліки у процесі роботи, тому гарантує успіх.

Вимоги до конструкції виробу

Виріб повинен мати естетичний зовнішній вигляд, мати міцну конструкцію та бути безпечним у використанні.

1.Ескізний проект ангела

2. Матеріали та інструменти:

- 1)Для голівки невеличка кулька з вати.
- 2)З бавовняної, чи льняної тканини основа й хустинка.
 - Основа – прямокутник 20 см х 12см
 - Хустинка – квадрат 12см х 12см,
- 3) Джут декоративний для косичок.
- 4) Фатин для крил- квадрат 8см х 8см.
- 5)Мереживо для оздоблення 18 см.
- 6)Шовкова стрічка 25см х 0,6 см.
- 7) Декоративна прикраса за власним вибором до 3см (сердечко, дзвіночок, квітка).
- 8)Бавовняні нитки № 10 – 100см.

Інструменти: ножиці, лінійка.

Розміри можна змінювати

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

Технологічна послідовність виготовлення ляльки-мотанки.

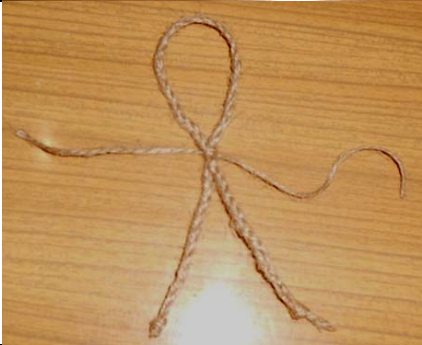

Технологічна карта 1

Виготовлення Різдвяного янгола

№ з/п	Послідовність виконання операцій	Поопераційне фото
1	Для виготовлення крил скласти квадрат 8см x 8см з фатину навпіл по діагоналі. Від прямого кута до середини діагоналі зібрати тканину маленькими складками, притримуючи драпірування двома пальцями лівої руки. Ниткою 25 см обмотати кілька раз по середині і зав'язати на три вузли. Залишки ниток відрізати.	
2	Розмістити вертикально на поверхні столу прямокутну основу. Посередині зверху, відступивши від краю 2 см, покласти кульку з вати.	
3	Накрити кульку верхнім зрізом тканини, шириною 2 см. Почергово загорнути двічі бокові зрізи основи (до кульки, на кульку). Ниткою 25см обкрутити навколо щільно закладеної кульки й зав'язати три вузлика. Залишки ниток відрізати.	
4	Підігнути подовжений край хустинки на 0,5см. Накласти хустинку на маленький стиснутий прямокутник з кулькою вати в середині так, щоб середина діагоналі хустинки була зверху. Обгорнути хустинкою обличчя янгола, схрестити її кінці й вивести поверх хустинки назад. Відтягти кінці хустинки й зав'язати ними два вузла.	

5	Кінець мережива накласти на основу шії під обличчям, спрямувавши решту мережива на обличчя. Ниткою довжиною 50 см обмотати навколо основи шії і зав'язати ззаду на три вузлики.	
6	Розмістити основу обличчям до столу. Загнути бокові зрізи основи всередину.	
7	На нижній зріз основи накласти мотузку (джут декоративний) так, щоб її середина зпівпала з серединою основи та мережива.	
8	Притримуючи нижній зріз з мереживом й кінці мотузки, загорнути їх вгору, зробивши три оберти.	
9	Перегнути навпіл основу, щоб кінці мотузки з утвореним валиком були під основою шії.	

10	Зібрати під валиком, з обох боків, тканину. Визначену лінію талії обкрутити нитками і зав'язати ззаду на три вузлики.	
11	На спинку накласти крила і прикріпити нитками хрест-навхрест, обмотавши нитки навколо шиї і виконавши три вузли.	
12	Попереду зв'язати кінці стрічки (мотузки) і зробити бантик.	
13	Намотати пасмо з декоративного джуту. Розрізати в одному місці і зав'язати пучок посередині. Почергово, від середини, переплести мотузочки.	
14	Накласти підготовлене пасмо до голови янгола та прив'язати його по основі шиї.	

15	З джугу сплести косички.	
16	Для ореолу сплести тонку косичку. Закласти її у коло і зв'язати кінцями мотузкою.	
17	Ореол прив'язати мотузкою до голови ззаду.	
18	За власним уподобанням до рук можна прикріпити обрану декоративну прикрасу.	

МАЙСТЕР-КЛАС «СУВЕНІР НА ЗГАДКУ» ДЛЯ УЧНІВ 6-Х КЛАСІВ ЗМІШАНИХ ГРУП (учитель Кишеньова О.В., Зрайченко О.І.)

І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Проект «сувенір на згадку» може бути цікавим для учнів об'єктом проектної діяльності у 5-6 класах, тому що з холодного фарфору можна створити корисні і цікаві речі, які можна подарувати, прикрасити інтер'єр різних приміщень; виконується з екологічно чистих матеріалів; не потребує великих матеріальних затрат і часу. Основна технологія, яка обрана для створення виробу, має навчальну і розвивальну цінність, є доступною і цікавою для засвоєння учнями.

2. Загальні відомості.

Холодний фарфор – це доступний, дешевий і піддатливий матеріал для ліплення. Робота з холодним фарфором абсолютно безпечна і не вимагає якихось особливих навичок і знань, займатися такою творчістю може навіть маленька дитина. Приготувати матеріал можна в домашніх умовах, тобто не потрібно бігати по магазинах і шукати щось особливе для втілення своєї мрії, радості доторкнутися до мистецтва, щоб створити унікальну прикрасу, сувенір чи предмет інтер'єру своїми руками.

За своїм зовнішнім виглядом холодний фарфор нагадує глину або пластилін, але після висихання він стає дуже твердим. При ліпленні з нього можна використовувати будь-які оздоблювальні матеріали: від дрібного бісеру і намистин, черепашок, гудзиків, гілочок або сухоцвітів, до текстилю будь-якої структури – ниточок або клаптиків тканини, що залишилися від в'язання, вишивання або пошиття одягу. Поверхню виробу з холодного фарфору можна

фарбувати, обсипати дрібними матеріалами (піском, бісером), покривати лаком.

Короткі історичні відомості

Напевно, всім відомо, що твердий фарфор був винайдений ще в 6 столітті в Китаї - задовго до того, як про нього дізналася Європа. Досить тривалий час фарфор, як і шовк, був нерозгаданою таємницею Сходу, про яку мріяла вся західна знать.

Історія ліплення з холодного фарфору бере свій початок в Аргентині, в першій чверті минулого століття. Саме тоді була створена пластична суміш з клею, масел і кукурудзяного крохмалю, яка загусала на повітрі і мала якості, притаманні справжньому фарфору - крихкість, напівпрозорість і білизну. Нічого спільного зі справжнім

фарфором він не має, а названий так через те, що висихаючи, він дуже схожий на справжній. Насправді він являє собою полімерну масу для художньої ліпки. Але точних відомостей про походження та історію аргентинського винаходу немає.

Трохи більше інформації про російського майстра фарфорової маси і обпалювання сирих виробів Петра Іванова, який працював на імператорському порцеляновому заводі і вже на початку 19 століття створював унікальні вироби з особливого виду порцеляни.

Якщо вірити архівним документам цього Петер-бурзького заводу, саме Петро Іванов створив перші квіти з холодного фарфору. Призначалися вони для оздоблення флаконів для парфумів, які поставлялися імператору та його родині.

Найніжніші рослини на планеті – квіти. І вони піддалися магії золотих рук. За допомогою цього пластичного матеріалу можна передати їх природну красу. Вдало виконані квіти з холодного фарфору тільки на дотик можна відрізнити від справжніх. Вони не

вигорають, не в'януть. І догляд за ними дуже простий – обдути холодним повітрям з фена.

У плані декору інтер'єру холодний фарфор зараз на піку моди. Роботи в цій техніці доречні в будь-якому інтер'єрі, тому що легко komponуються з усіма можливими стилями.

При ліпленні деталей виробів з холодного фарфору розвивається дрібна моторика, а, як ми пам'ятаємо, розвиваючи дрібну моторику пальців, людина впорядковує роботу нейронів головного мозку.

Для початківців холодний фарфор краще готувати за перевіреними рецептами, в подальшому варіюючи складові і змінюючи пропорції інгредієнтів на свій розсуд. Правильно зроблений своїми руками холодний фарфор за всіма властивостями не поступається промисловим аналогам.

Після оволодіння цим видом ліплення, можна оздобити свій інтер'єр і

подарувати масу відмінних сувенірів та подарунків друзям і знайомим. Подарунок, зроблений спеціально для цього підвіконня, цієї кімнати, цієї господині не замінять ніякі магазинні скульптури, панно, деревця, букети.

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1. Розробка ескізу виробу

Сувенір – білий ведмедик (магніт на холодильник) – виготовлений з холодного фарфору трьох кольорів. Основний колір – білий, для очей і носа потрібен чорний фарфор, для пяточок – рожевий. Довжина виробу в готовому вигляді – 5-6 см.

2. Матеріали та інструменти

Холодний фарфор під силу виготовити самому, в домашніх умовах, використовуючи доступні матеріали.

Вам знадобляться:

- крохмаль (найкраще для цієї мети підійде кукурудзяний, але можна використовувати і картопляний);
- клей ПВА з пластифікатором (краще – столярний);
- харчова сода;
- гліцерин;
- крем для рук (бажано жирний);
- лимонна кислота.

А також можуть знадобитися:

- дрiт для стебел квітів;
- тейп-стрічка;
- акрилові чи олійні фарби;
- клей ПВА для монтажу;
- лак акриловий для фіксації.

Інструменти для роботи з фарфором:

- качалка для розкачування або пляшечка з холодною водою;
- ножиці;
- кусачки;
- пінцет;
- спиці, стеки, зубочистки;
- пензлики;
- інші підручні засоби.

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

1. Технологія виготовлення холодного фарфору (інструкційна карта 1)

**Інструкційна карта 1.
Приготування холодного фарфору**

№ з/п	Послідовність виконання операцій	Поопераційні фото
1	<p>Підготувати матеріали для виготовлення холодного фарфору:</p> <ul style="list-style-type: none"> -кукурудзяний крохмаль – 2 ст.л.; -клей ПВА – 2 ст.л.; -гліцерин – 1 ч.л.; -лимонний сік – 1 ч.л.; -жирний крем для рук. 	
2	<p>Крохмаль висипати в посудину й зробити заглибину.</p>	

3	Влити клей ПВА в крохмаль.	
4	Додати гліцерин і лимонний сік.	
5	Ретельно перемішати всі компоненти.	
6	Змастити руки кремом, добре вимішати масу до еластичного стану та зібрати її у кулю.	
7	Якщо хочете отримати кольорову масу – додати трохи фарби і добре вимішати.	
8	Масу щільно загорнути в плівку.	

2. Інші варіанти приготування холодного фарфору

I варіант. Приготування холодного фарфору (заварний)

1. Змішати у каструльці 1 частину картопляного крохмалю та 1 частину харчової соди.
2. Додати 1 частину клею ПВА. Все ретельно перемішати та поставити на слабкий вогонь. Ретельно помішувати до звертання маси у грудочку.
3. Зняти каструльку з вогню, витягти грудочку фарфора, покласти на стіл, змащений дитячим кремом на 10 хвилин для охолодження.
4. Змастити руки дитячим кремом та розминати грудочку фарфору до відчуття м'якості та еластичності .
5. Витримати фарфор 20-30 хвилин, а потім можна ліпити чудові речі.

II варіант. Найпростіший домашній холодний фарфор.

1. Змішати у каструльці у рівних пропорціях 1:1 крохмаль та воду .
2. Поставити суміш на малий вогонь і варити, ретельно помішуючи, до згортання у грудку .
3. Витягти грудку з посуду та покласти на мокрий вафельний рушник на 10 хвилин для охолодження.
4. Змастити руки дитячим кремом та розім'яти фарфор до стану м'якості та пластичності.

III варіант. Еластичний холодний фарфор без варіння.

1. До 5 ст. л. клею ПВА додати 0,5 ч.л. лимонної кислоти і добре перемішати.
2. В цю суміш додати 4 ч.л. клею для шпалер СМС Tutkal (ефір целюлози), добре перемішати, накрити контейнер кришкою і залишити на годину набухати.
3. Взяти 2 ст. л. целюлози (не прим'ятої) з медичної пелюшки, додати її в настояну суміш і перемішати, доки целюлоза не розійдеться.
4. Додати 1 ч.л. гліцерину, 1 ч.л. вазелінової олії, 1 ч.л. рицинової олії (як пластифікатор). Додаючи кожен компонент, добре вимішувати суміш.
5. Взяти не більше 5 ст.л. рисового борошна і додавати по 1 ст. л., вимішувати до загустіння (може ввійти від трьох, але не більше п'яти столових ложок борошна. Все залежить від густоти клею ПВА).

Рисове борошно вдвічі краще загусає, ніж крохмаль, якщо виготовляти фарфор без варіння. Але не використовувати пшеничне борошно.

6. Все добре вимішати в руках і покласти в закритий контейнер на 2-3 години. Щоб фарфор не відсирів, зразу не замотувати в плівку.
7. Готовий фарфор завернути в плівку і зберігати в закритій посудині, наприклад: в скляній банці під кришкою.

3. Поради по роботі з холодним фарфором

- Варити масу потрібно в скляному або тефлоновому посуді, але не в алюмінієвому.
- Багато рецептів радять, що готовій масі потрібно дати відстоятися 1 день.
- Масу ніколи не зберігати в холодильнику.
- Для видалення вологи, змінити пакет у маси через 24 години після приготування і обгортання.
- Щоб не було тріщин, потрібно масу дуже ретельно вимішувати
- Важливо обмазати масу дитячим маслом перед загортанням в плівку, в іншому випадку може розвинутися грибок.
- Змастіть руки кремом перед роботою з холодним фарфором, щоб маса сильно не липнула до рук.
- Холодний фарфор ідеально підходить для ліплення квітів (на відміну від пластику і солоного тіста)
- Для більш реалістичного кольору квітів пензликом нанесіть суху харчову фарбу, потім потримайте над парою від чайника. Фарфор вбере в себе барвник. Наносити його необхідно після того, як квітка вже застигла.
- Також фарбувати квіти можна і рідкими харчовими барвниками, але недолік такого способу в тому, що квітка виходить занадто яскравою і нереалістичною. Акрилові фарби можна використовувати для більш глибокого кольору.

4. Технологічна послідовність виготовлення сувеніру з холодного фарфору.

1. Попередньо виготовити холодний фарфор за технологічною картою 1.
2. Для виконання заглибинок для п'яток та очей можна використати те, що завжди є в кожного учня в пеналі: олівець з заокругленим кінцем та ковпачок ручки.
3. При формуванні деталей можна змащувати руки кремом для рук.
4. Виготовити сувенір за технологічною картою 2.

**Технологічна карта.
Виготовлення виробу «Сувенір на згадку»**

№ з/п	Послідовність операцій	Поопераційні фото
1	<p>Для виробу знадобиться холодний фарфор трьох кольорів: білий, чорний і рожевий.</p> <p>Взяти невеликий шматочок білого фарфору, додати до нього трохи чорної фарби, добре вимішати до однорідності.</p>	
2	<p>Так само пофарбувати ще шматочок в рожевий колір.</p> <p>Для цього можна використати помаду.</p>	
3	<p>Почати формувати деталі. В тулуб можна вкласти шматок корку або кульку з фольги.</p>	
4	<p>Сформувати деталі з фарфору всіх кольорів.</p>	

5	Дооформити задні лапи: на підшві за допомогою олівця зробити заглибинку.	
6	Вставити в заглибинку на підшві рожеву п'яточку.	
7	За допомогою голки виділити пальці на задніх і передніх лапах.	
8	Приклеїти до тулуба ведмедя хвіст і задні лапи.	

9	Прикріпити вуха і мордочку до голови. За допомогою ковпачка від ручки зробити заглибки для очей і носа, вклеїти підготовлені очі й носик з чорного фарфору.	
10	Оформити рот ведмедика за допомогою голки.	
11	Завершити монтаж виробу. Голову з тулубом можна з'єднати за допомогою зубочистки і клею. Дати виробу висохнути. Поверхню можна покрити акриловим лаком. До животика фігурки приклеїти плоский магніт.	

IV. ЗРАЗКИ ПРОЕКТІВ, ВИКОНАНИХ УЧНЯМИ.

V. БАНК ІДЕЙ ДЛЯ РОБОТИ З ХОЛОДНИМ ФАРФОРОМ.

8.

МАЙСТЕР-КЛАС «КИЛИМОВА ЛЯЛЬКА - УКРАЇНОЧКА» ДЛЯ УЧНІВ 6 КЛАСІВ ЗМІШАНИХ ГРУП (учитель Літинська Л.С.)

I. ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Використання ляльок в оздобленні інтер'єру – традиція, існуюча не одне століття. Українським інтер'єром можна назвати той, що несе в собі етнічні національні мотиви. Лялька-україночка може стати доповненням до інтер'єру або подарунком для рідних і знайомих. Гарно зроблена лялька наповнить теплом і затишком оселі і буде справжнім українським сувеніром. Її можна робити з різних конструкційних матеріалів, застосовуючи різноманітні техніки. Цікавим і доступним матеріалом є нитки та технологія ручного ткацтва. Достатньо проявити фантазію, дотепність, терпіння і своїми руками зробити оригінальний виріб.

2. Загальні відомості

Ткацтво - найдавніше ремесло, яким займалися українські жінки. До початку XX століття ткацтво було на всій території України фактично найпоширенішим домашнім ремеслом, яке забезпечувало потреби в тканинах мешканців села і міста. Традиційною галуззю ткацтва в Україні було виготовлення килимів та килимових виробів - килимарство.

Перша згадка про килими як елемент народного побуту походить ще з 998 року. Килими широко використовувались як при дворах князів та шляхти, так і в найвіддаленіших селах і хуторах. Вони служили для утеплення і прикрашення житла, використовувались в обрядах та ритуалах.

Сировиною для виготовлення килимів були вовна, льон та коноплі. По всій території України побутували великі килими та вузькі й довгі килимові доріжки різних технік виготовлення (лічильна, гребінкова, ворсова). Практично всі українські килими були двосторонніми. Килими виготовляли на ткацьких верстатах простої конструкції, які з'явилися наприкінці XIX ст. Для основи брали зсукану вдвоє нитку, для нитки піткання – вовняну фарбовану пряжу. Килимове ткання здійснюється плетінням двох систем ниток: основи і піткання. Килим, виготовлений цією технікою ткання, є гладкою, безворсовою, двосторонньою тканиною, витканою полотняним переплетенням.

3. Технічне завдання.

Познайомити з продуктивними прийомами виконання технології ручного ткацтва в класах, не оснащених спеціальним обладнанням (ткацькими верстатами).

Необхідні умови для виготовленні виробу:

- а) дібрати нитки для основи - міцні, товсті, типу «ірис», світлих відтінків;
- б) дібрати нитки для піткання – вовняні, акрілові, об'ємні, різнокольорові;
- в) дібрати щільний картон для рамки – основи;
- г) дібрати виделку для притискання ниток піткання;
- д) дібрати синельну довгу товсту гостру голку з широким вушком.

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1. Розробка ескізу

2. Розробка конструкції пристосування для ручного ткацтва (*інструкційна карта 1*)

3. Розробка технічного малюнка (*інструкційна карта 1*)

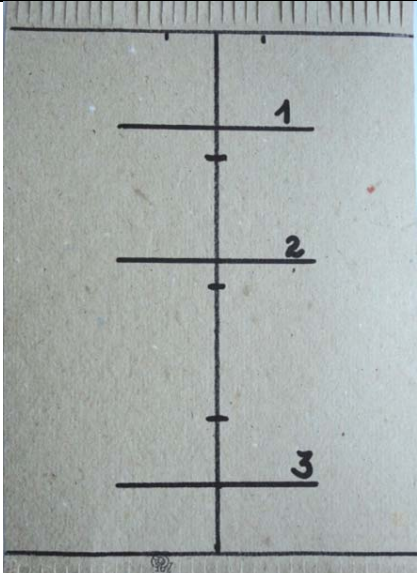
Технічний малюнок – це просте графічне зображення, яке унаочнює спроектований виріб. Технічний малюнок дає уявлення про форми і розміри майбутнього виробу, відтворює основні конструктивні лінії та співвідношення між ними.

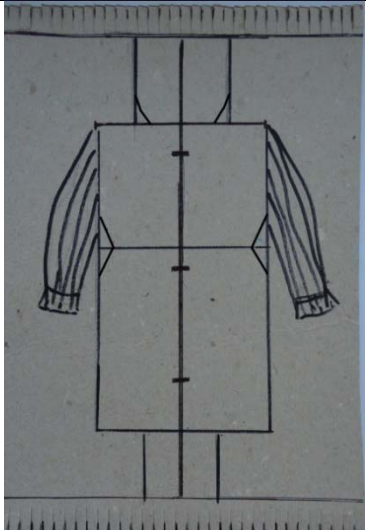
4. Матеріали та інструменти:

Щільний картон, нитки для в'язання, стрічки шириною 0.3 см, бісер, нитки вишивальні «акрил».

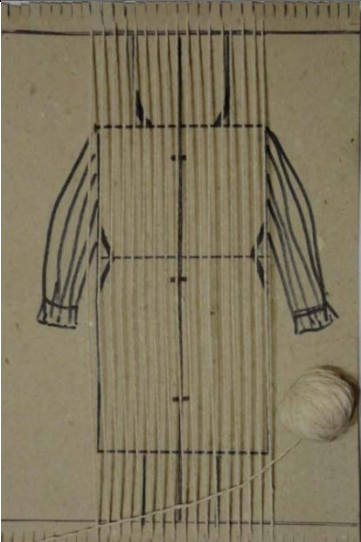
Синельна голка, гачок, ножиці, лінійка, олівець, сантиметрова стрічка, виделка.

Інструкційна карта 1.
Виготовлення пристосування для ручного ткацтва
та оформлення технічного малюнка

№ з/п	Послідовність операцій	Поопераційні фото
1	Підготувати щільний картон прямокутної форми розміром 25 см х 18 см. З протилежних країв по довжині зробити розмітку по 0,5 см одне ділення. Глибина розмітки 1,5 см.	
2	Ножицями зробити насічки глибиною 1,5 см з обох протилежних боків.	
3	<p>Посередині аркуша картону провести вісь симетрії і поділити її на чотири рівні частини. Визначити місцезнаходження горизонтальних конструктивних ліній.</p> <p>1 – лінія плечей розташована на 1,5см вище першої поділки.</p> <p>2 – лінія талії розташована на 1см вище другої поділки.</p> <p>3 – лінія низу розташована посередині четвертої частини. Довжина лінії плечей дорівнює двом довжинам голови.</p>	

4	<p>Намалювати голову у вигляді квадрата, довжина сторони якого дорівнює відстані до лінії плеча. Звузити для утворення шії. Лінії 1, 2, 3 з'єднати паралельними вертикальними лініями. Звузити по лінії талії. Визначити довжину рук (на 1см нижче другої поділки). Домалювати ноги вертикальними лініями шириною 1,5см.</p>	
---	--	--

Інструкційна карта 2.
Натягування нитки основи на рамку

№ з/п	Послідовність операцій	Поопераційні фото
1	Закріпити нитку основи в прорізу рамки зверху на рівні краю плеча. Опустити нитку вертикально донизу й закріпити в прорізу на протилежному боці рамки. По черзі нитку закріплюють зверху або знизу рамки. Нитку накладають тільки з лицьового боку.	
2	З виворітного боку утворюються невеликі стібки.	
3	Ниткою основи потрібно покрити технічний малюнок від плеча до плеча. Утворені нитки основи поділити на непарні та парні.	

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

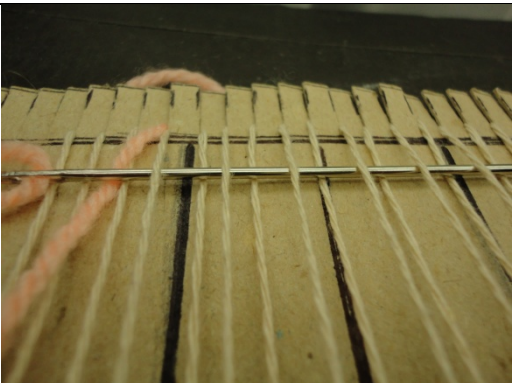
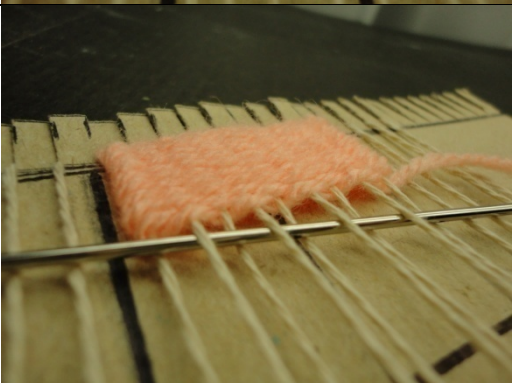

1.Способи прокладання нитки п'іткання:

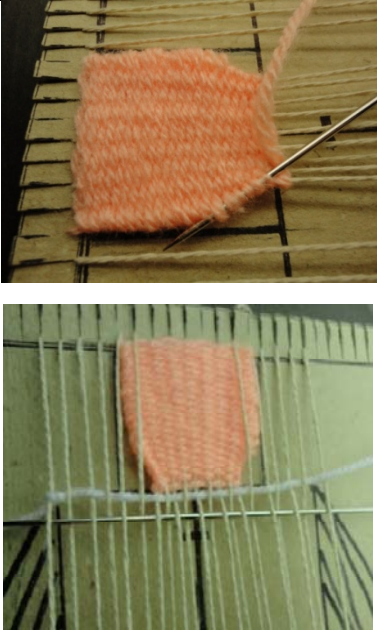

- 1) *Крізь основу* (прокидка покриває непарні нитки основи) .
- 2) *«Уперед-назад»* (для утворення тканої поверхні нитка п'іткання проходить крізь основу у двох напрямках).
- 3) *Полотняне переплетення* утворюється чередуванням прокидок. Перша прокидка покриває непарні нитки основи, друга прокидка – парні. Основа заповнюється з лицьового та виворітного боків.

2.Технологічна послідовність виготовлення виробу

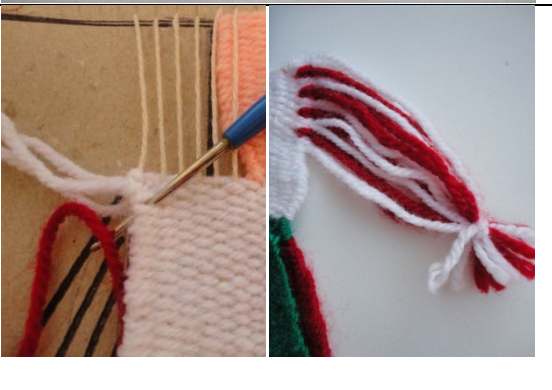

Технологічна карта.

Виготовлення килимової ляльки-україночки

№ з/п	Послідовність операцій	Поопераційні фото
1	Закріпити нитку п'іткання в прорізу на рівні голови. Зробити прокидку зліва направо синельною голкою або будь-якою іншою товстою голкою з широким вушком і покрити непарні нитки основи. Нитку добирають відповідного кольору довжиною 1,5м.	
2	Для утворення тканої поверхні нитка п'іткання проходить крізь основу зправа наліво і покриває парні нитки.	
3	Плетення потрібно щільно притиснути виделкою, щоб сховати нитки основи.	

4	<p>До лінії плеча нитку поступово стягнути та оформити шию.</p> <p>По бокових лініях голови додати дві подвійні нитки основи і почати плести сорочку від лінії плеча.</p>	
5	<p>Сплести нагрудну частину сорочки білими нитками, поступово стягнути нитку піткання по лінії талії.</p>	
6	<p>Нагрудну частину оздобити трьома паралельними лініями, вишитими швом «уперед голкою» і заповнити відстань між ними швом «козлик».</p>	
7	<p>По лінії талії зеленою ниткою сплести пояс. З лівого краю утворити петлю, яка повинна імітувати кінець пояса.</p>	

8	Заплести петлю «вісімкою».	
9	Сплести червоними нитками спідницю, низ якої оформити смужкою із зелених ниток. Кінці ниток різного кольору ховаються голкою в пружок.	
10	Низ спідниці оздобити плетеною смужкою білого кольору шириною 1 см.	
11	На п'ять ниток основи сплести одну ніжку, а потім другу. Край ніжок оздобити чобітками.	

12	Край ніжок оздобити чобітками, які виконати швом «через край».	
13	Для ручок-рукавів підготувати по п'ять ниток білого кольору та чотири нитки червоного кольору довжиною 20 см і гачок для в'язання. По черзі кожну нитку скласти навпіл, зігнутий край протягнути через пружок і затягнути петлю. Пучок зв'язати ниткою, підрівняти краї.	
14	Нитки довжиною 40 см скласти навпіл і сформувати волосся з лиця та потилиці по принципу виготовлення рукава. Шию оздобити намистом з бісеру.	
15	Волосся заплести в коси, зав'язати стрічками довжиною 30см. Голову оздобити віночком з стрічок довжиною 40см. Лялька-україночка готова.	

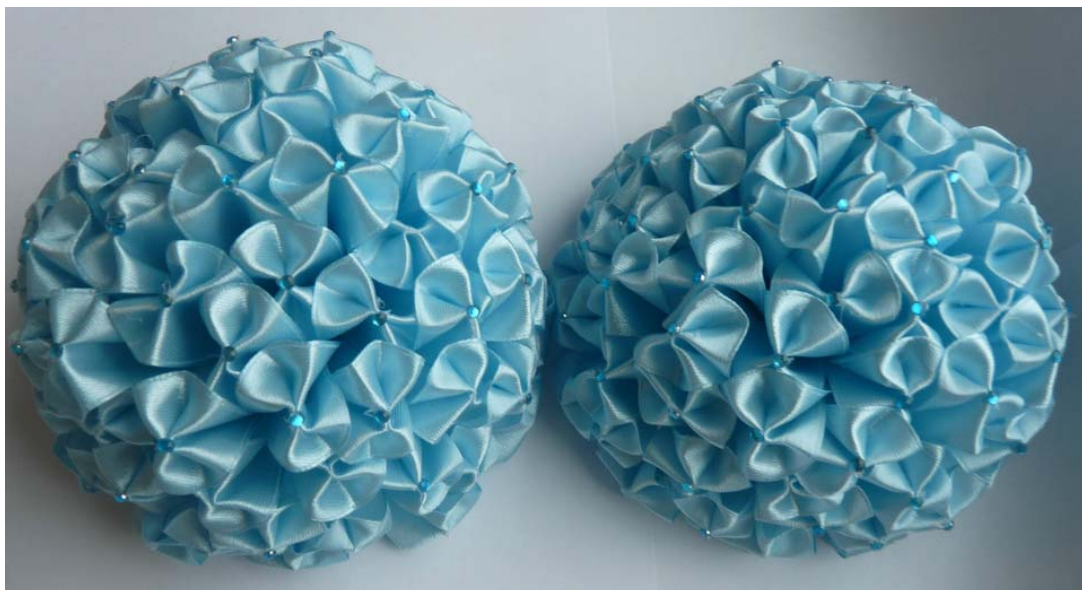
IV. ЗРАЗКИ КИЛИМКІВ, ВИКОНАНІ УЧНЯМИ 6-ГО КЛАСУ

V. БАНК ІДЕЙ ДЛЯ РУЧНОГО ТКАЦТВА

МАЙСТЕР-КЛАС «ЗАКОЛКА ДЛЯ ВОЛОССЯ» ДЛЯ УЧНІВ 7 КЛАСІВ (учитель Манько О.М.)

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Здавна українські дівчата прикрашали волосся. У волосся вплітали кольорові стрічки (бинди, уплітки), на свято дівчата одягали віночки, пов'язували голову широкою стрічкою. У Карпатах прикрашали волосся пір'ям. І зараз дівчатка прикрашають своє волосся різноманітними резинками, заколками, які надають волоссю охайного та привабливого вигляду.

Звісно, в магазинах наразі представлена величезна кількість прикрас, але вони досить дорогі. Дівчата часто гублять свої заколки. Прикраси, які виготовлені власними руками, унікальні і неповторні. Зробити гарну заколку чи резинку не дуже складно і зовсім недорого, тому що для виготовлення прикрас для волосся можна використовувати різноманітні матеріали: стрічки, бісер, тканину, гудзики, пряжу тощо.

Проект «Заколка для волосся» може бути цікавим для учнів об'єктом проектної діяльності у 7-8 класах, тому що є корисною річчю, якою можна прикрасити волосся і не потребує великих матеріальних затрат і часу. Проект виконується за допомогою технології «канзаші». Технологія для створення виробу має навчальну цінність і є доступною для засвоєння учнями.

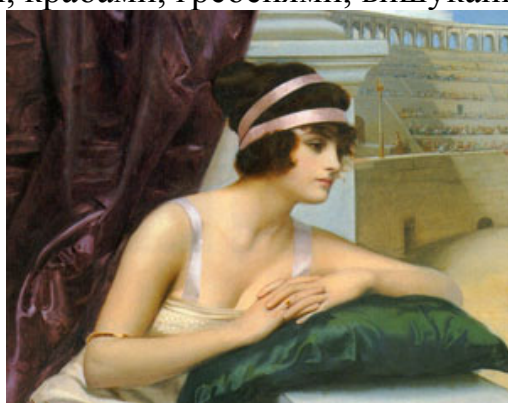
2. Загальні відомості

У стародавні часи красиві шпильки і бантики були привілеєм знаті. Згідно з легендою, перші прикраси для волосся отримали в результаті вельми цікавої історії. Було це у Франції, в сімнадцятому столітті. Наслідний французький принц відправився до Швейцарії для пропозиції руки і серця місцевій принцесі. Уже в передмісті Парижа його карета зламалася. Розгніваний зупинкою принц

розважився переглядом виробів місцевих ремісників, серед яких були і простенькі аксесуари для волосся, якими користувалися сільські дівчата. Карету вдалося полагодити швидко, принцеса дала згоду, а принц з часом став королем. В подяку за давню допомогу, він і запропонував сільським умільцям стати ексклюзивними постачальниками деяких товарів побуту, і в тому числі, різних прикрас для королівського двору.

Згодом прикраси для волосся увійшли в моду серед придворних дам, і навіть з'явився звичай: кожна дівчина, що збирається заміж, повинна мати серед приданого зроблені спеціально для неї з дорогоцінних каменів і металів шпильки. А на місці невеликого села, звідки все пішло, до сих пір існує фабрика, що виробляє одні з кращих аксесуарів для волосся.

Сьогодні прикрашати і тримати волосся під контролем легко і просто. Ми озброєні автоматами, крабами, гребенями, вишуканими невидимками.

У Стародавньому Єгипті шпильки були у великій моді. Зачіски фараонів і наближених відрізнялися витонченістю і пишністю прикрас. Скромні (всього лише з золота) буденні прикраси для волосся в свята доповнювалися перлами, золотими пластинами, перламутровими зажимами. У Стародавній Греції офіційні парадні зачіски жінок закріплювалися за допомогою діadem із золота та срібла з дорогоцінними каміннями. Щоденні зачіски прикрашалися стрічками і квітами.

В Японії шпильки використовували навіть чоловіки, причому досить часто - за подвійним призначенням, заодно як зброю. Зачіски жінок-ніндзя прикрашалися витонченими шпильками у вигляді мініатюрних стилетів довжиною до 20 см «кансас», якими вони і пронизували горло жертви. В крайньому випадку такі шпильки можна було використовувати як ножі.

В Європі епохи Відродження відбулася своєрідна революція шпильок. Зачіски робилися величезних розмірів, з використанням дротяних каркасів, обручів і всі ці «башти» густо прикрашалися всілякими стрічками, пір'ям і дорогоцінним камінням, бісером, шпильками зі слонової кістки, черепаховими гребнями.

У ХХ столітті в усьому світі почав святкувати перемогу фемінізм. Жінки коротко стриглися і максимум, що використовували в якості прикрас для волосся, це - обручі. Шпильки і стрічки стали суто функціональними речами, їх використовують тільки для того, щоб прибрати волосся, яке заважає, або зібрати його в непримітний пучок або хвостик.

Сьогодні прикраси для волосся стають елементом стилю, штрихом до створення певного образу. Мода дозволяє скористатися будь-яким напрямом її тисячолітньої історії.

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1. Розробка базової конструкції

Ескіз заколки (резинки)

2. Матеріали та інструменти

Атласна стрічка шириною 2,5 см довжиною 360 см, запальничка або свічка, термоклейовий пістолет, фетр, резинка, бісер.

Вимоги до матеріалів (клею), конструкції

Клей повинен бути прозорим, швидко висихати і мати високу клейкість, щоб міцно та надійно склеювати деталі. Конструкція заколки повинна бути стійкою до багаторазового використання.

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

1. Технологія виготовлення виробу

- 1) Виготовлення елементів резинки.
- 2) Підготовка основи для резинки.
- 3) Монтаж деталей резинки.
- 4) Оздоблення резинки.

2. Технологічна послідовність виготовлення резинки для волосся

Інструкційна карта 1.

Прийом виготовлення елементів «канзаши» за допомогою термоклеєвого пістолета

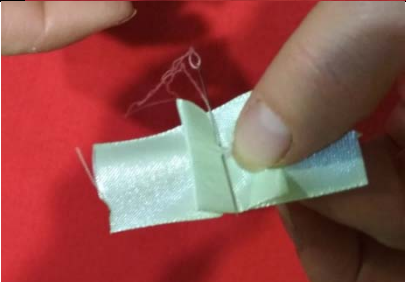

№ з/п	Послідовність виготовлення операції	Матеріали та інструменти	Поопераційне зображення
1	Відрізати шматочок стрічки довжиною 10 см.	Атласна стрічка шириною 2,5 см, лінійка, ножиці	
2	Обпалити зрізи стрічки	Відрізки стрічки, запальничка або свічка	
3	Скласти відрізок навпіл (лицем всередину) та зафіксувати нігтем згин	Відрізок стрічки	

4	Загнути по черзі обидва кінці стрічки на 5 мм та зафіксувати нігтем згин	Відрізок стрічки	
5	На середину стрічки капнути клею і зафіксувати до повного вистигання	Відрізок стрічки, термоклеєвий пістолет	
6	По черзі зафіксувати кінці стрічки клеєм	Відрізок стрічки, термоклеєвий пістолет	
7	Накласти один кінчик стрічки на інший і зафіксувати	Відрізок стрічки, термоклеєвий пістолет	

Інструкційна карта 2.

Прийом виготовлення елементів «канзаши» зшиванням

№ з/п	Послідовність виготовлення операції	Матеріали та інструменти	Поопераційне зображення
1	Відрізати стрічку довжиною 10-11 см.	Атласна стрічка шириною 2,5 см, лінійка, ножиці	

2	Скласти відрізок навпіл (лицем назовні) та зафіксувати нігтем згин	Відрізок стрічки	
3	Зробити три складки висотою 5-10 мм.	Відрізок стрічки	
4	За допомогою голки з ниткою зшити між собою складки, починаючи з виворітного боку середньої складки	Голка, нитка, відрізок стрічки	
5	Вивести голку на зворотній бік стрічки та закріпити нитку	Голка, нитка, відрізок стрічки	
6	З'єднати кінці стрічки між собою та обпалити. Середню частину кожного елемента оздобити бісеринкою.	Запальничка або свічка, елемент канзаші, пінцет	

Інструкційна карта 3.
Виготовлення основи для резинки

№ з/п	Послідовність виготовлення операції	Матеріали та інструменти	Поопераційне зображення
1	Вирізати коло діаметром 3 см	Фетр, лінійка, ножиці	
2	Зігнути коло навпіл та зробити два паралельних надрізи довжиною 1 см в середині кола на відстані 1 см.	Фетр, ножиці	
3	Стрічку довжиною 3 см та шириною 0,8 см вставити у резинку.	Резинка, стрічка	
4	Протягнути стрічку в прорізи фетрового кола	Резинка, стрічка, фетр	
5	Обрізати краї стрічки по діаметру кола та приклеїти до фетрового кола пістолетом. Основа для прикраси готова.	Резинка, стрічка, фетр, термоклеєвий пістолет	

Інструкційна карта 4. Монтаж заколки для волосся

№ з/п	Послідовність виготовлення операції	Матеріали та інструменти	Поопераційне зображення
1	Приклеїти до фетрового кола 12 елементів. Наклеювати потрібно так, щоб кожен наступний елемент трошки заходив на попередній	12 елементів канзаши, термоклейовий пістолет, основа для резинки	
2	В другому ряду наклеїти елементи так, щоб вони розташовувались між попередніми	12 елементів канзаши, термоклейовий пістолет, основа для резинки	
3	На середину резинки нанести «подушку» з клею і дати їй висохнути	Заготовка резинки, термоклейовий пістолет	
4	Наступні елементи наклеїти за таким же принципом, заповнюючи всю пустоту. Середину кожного елемента оздобити бісеринкою.	Заготовка резинки, термоклейовий пістолет, 12 елементів канзаши	

IV. ЗРАЗКИ ПРИКРАС ДЛЯ ВОЛОССЯ, ВИКОНАНІ УЧНЯМИ 7 КЛАСУ.

V. БАНК ІДЕЙ ПРИКРАС ДЛЯ ВОЛОССЯ

МАЙСТЕР-КЛАС «ПІДСТАВКА ПІД ГАРЯЧИЙ ПОСУД» ДЛЯ УЧНІВ 7-8 КЛАСІВ (учитель КУРНИЦЬКА А. В.)

I. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Проект «Підставка під гарячий посуд» є цікавим і не складним для учнів об'єктом проектної діяльності у 7 класі, тому що є корисною річчю, і прикрасою столу; виконується з екологічно чистих матеріалів (пряжа) і покидькових матеріалів (маленькі кришечки із склянних пляшок)

.Виготовлення виробу не потребує великих матеріальних затрат і часу. Проект виконується з урахуванням вивчення технології в'язання гачком і формування тренувальних зразків у виріб.

2. Загальні відомості.

Вязання – це спосіб виготовлення полотна або окремого виробу шляхом згинання ниток у петлі, що переплітаються між собою. Цей вид рукоділля є одним із найдавніших видів декоративно-ужиткового мистецтва, що існує понад три тисячі років. В'язані речі були знайдені у стародавніх похованнях Єгипту, Риму, Греції. В одній із гробниць Фараона була знайдена дитяча в'язана шкарпетка. Великий палець вив'язаний окремо, тому що в той час носили взуття, схоже на наше пляжне. У V ст. в'язання набуває розвитку на Сході й приблизно у IX ст. приходить до Європи.

Особливо поширилося мистецтво вязання у середні віки в Англії і Шотландії у зв'язку з розвитком вівчарства у цих країнах. У XIII ст. ручне вязання стало доволі прибутковим ремеслом у країнах Західної Європи, але найвищого рівня розквіту воно досягало наприкінці XVI ст.

Вязання гачком доступно всім. За допомогою цього простого інструмента можна виготовити модний одяг, а також декоративні вироби (серветки, скатертини, гардини, шалі тощо). Тому вязання гачком залишається модним і популярним і нині. Невичерпна кількість петельок та їх комбінації дають можливість виявити свою творчу фантазію.

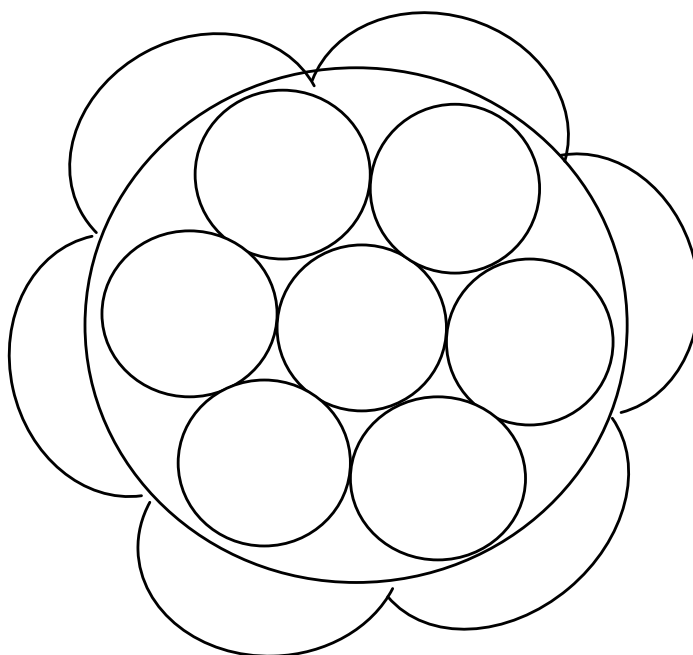
3. Технічне завдання

Конструкція підставки під гарячий посуд повинна мати об'ємну форму, щоб зменшити або виключити нагрівання поверхні столу при стиканні з гарячим посудом. Підставку під гарячий посуд виконати вивченою технологією виготовлення виробів, в'язаних гачком.

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1.Розробка ескізу виробу

ЕСКІЗ

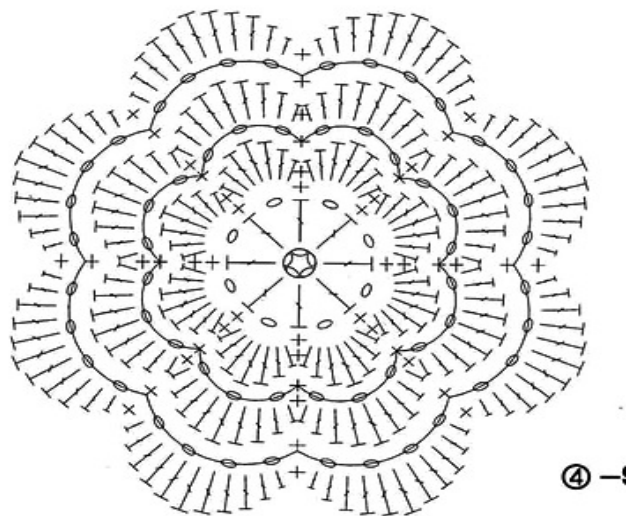

2. Матеріали та інструменти

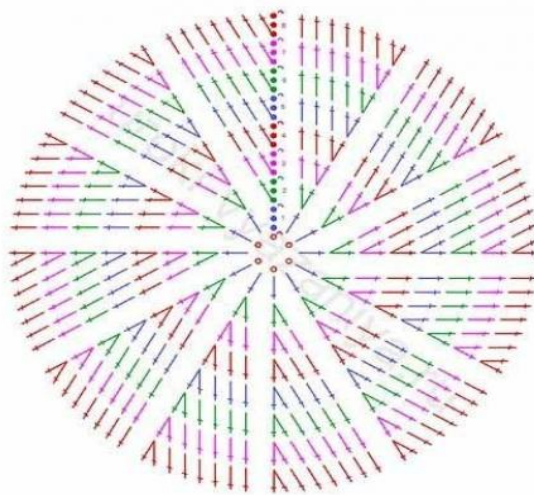
Рекомендується **пряжа** одного кольору (може бути поєднання кольорів), до складу якої входять натуральні волокна. Склад пряжі відповідає призначенню виробу та забезпечує термоізоляцію при контакті з гарячим посудом.

Гачок №3-4. Гачок такого номера дає можливість виготовити виріб оптимального розміру, якщо пряжу правильно підібрано за товщиною.

3.Схема для в'язання серветки

4.В'язання деталей круглої форми за схемою

5.Умовні позначення:

○	Повітряна петля
●	Повітряна петля на початку ряду(для підйому)
+	Напівстовпчик
┆	Стовпчик без накида
┆	Стовпчик без накида за задню дужку петлі
┆	Стовпчик з накидом

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

1. Технологічні операції під час вязання гачком.

Основні прийоми в'язання гачком.

Повітряні петлі

В'язання гачком починається з однієї петлі. Її утворюють на кінці нитки, що йде від клубка. Петлю затискають в лівій руці між великим і вказівним пальцями. Робочу нитку кладуть на вказівний палець лівої руки.

У правій руці тримають гачок (як олівець), вводять його в петлю, захоплюють нитку і простягають в неї – утворилася перша петля, називається вона повітряною.

Усі наступні петлі в'яжуть точно так само, від чого утворюється ланцюжок з повітряних петель – підстава для майбутнього візерунка.

Стовпчики без накиду

Зв'яжіть ланцюжок з 16 повітряних петель.

1-й ряд – введіть гачок в третю петлю ланцюжка, не рахуючи петлю на гачку, накиньте на нього робочу нитку (накид від себе), простягніть накид через петлю ланцюжка, потім зробіть ще накид простягніть його через обидві петлі,

що знаходяться на гачку. І так з кожної петлі ланцюжка. Має вийти 14 стовпчиків, 1 повітряна петля для підйому.

2-й ряд – з кожної петлі підстави в'яжіть по 1 стовпчику без накиду, вводячи гачок під обидві нитки петлі підстави – ??всього 14 стовпчиків.

3-й ряд – візерунок повторюйте з 2-го ряду і кожен раз, провязав ряд, уважно перераховуйте стовпчики – їх повинно бути 14.

Початківці в'язальниці нерідко втрачають стовпчики з країв полотна або вив'язують зайві. Найчастіше це відбувається в той момент, коли в'яжуть 1-й стовпчик: гачок слід вводити в 1-ю петлю підстави – ??вона стосується петлі, з якої пов'язана кромочная. Якщо помилково ввести гачок не в 1-ю петлю, а в 2-у, то в ряду стане на 1 стовпчик менше, а якщо ввести в ту, з якої вив'язати кромочная, з'явиться зайвий.

Стовпчики з накидом

Зв'яжіть ланцюжок з 17 петель.

1-й ряд – 1 накид, введіть гачок в 4-ю петлю ланцюжка, не рахуючи петлю на гачку, витягніть петлю з робочої нитки, зробіть накид, простягніть його через петлю і накид, 1 накид, простягніть його через обидві петлі на гачку. І так і кожної петлі ланцюжка; 2 повітряні петлі для підйому.

2-й ряд – в'яжіть стовпчики з накидом з кожної петлі підстави, вводячи гачок під обидві нитки.

3-й ряд – візерунок повторюйте з 2-го ряду.

Стовпчики з двома і більше накидами виконуються точно так само, тільки перед тим, як ввести гачок у петлю підстави, на нього накидають 2 накиду, потім, витягнувши петлю з підстави, підхоплюють нитку і протягують її через 2 петлі на гачку, потім знову підхоплюють нитку і протягують ще через 2 петлі на гачку, далі ще раз підхоплюють нитку і протягують через решту 2 петлі.

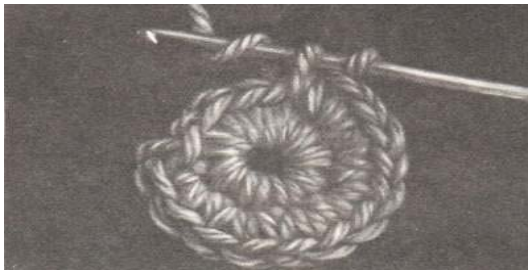
Напівстовпчики

Напівстовпчиками зазвичай замикають ланцюжок з повітряних петель для початку в'язання по колу; напівстовпчиками зміцнюють край планки-застібки, виконаної спицями, обв'язують пройми жилета, горловину, манжети і низ моделі, і т. д.

Зв'яжіть ланцюжок з 30-35 петель. 1-й ряд – введіть гачок в 2-у петлю ланцюжка, не рахуючи петлі на гачку, і, захопивши робочу нитку, протягніть її через петлю ланцюжка і петлю на гачку, і так з кожної петлі. 2-й ряд не в'яжіть.

В'язання по колу

В'язання починають з 3 або 4 повітряних петель, замикають їх в коло напівстопчиком і далі в'яжуть по колу справа наліво, надаючи полотну за допомогою додатків бажану форму: кола.

2. Технологічна послідовність виготовлення виробу

Інструкційна карта Виготовлення підставки під гарячий посуд

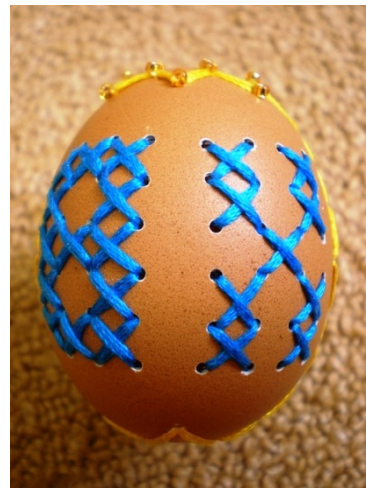
№ з/п	Послідовність операцій	Поопераційні фото
1	Зв'язати 7 деталей круглої форми діаметром 5 см.	
2	Обгорнути кришечку кружечком із лицьової сторони і закріпити ниткою з виворітної сторони	
3	Так оформити всі (сім) підготовлені металеві кришечки	
4	Зв'язати серветку	
5	Пришити оформлені кришечки до основи (серветки)	

6	Виріб готовий	
---	---------------	--

IV. ЗРАЗКИ ПРОЕКТІВ, ВИКОНАНІ УЧНЯМИ 7 КЛАСІВ

МАЙСТЕР-КЛАС «ВИШИТЕ ЯЙЦЕ» ДЛЯ УЧНІВ 8-Х КЛАСІВ ЗМІШАНИХ ГРУП (учитель ЦАПОК Л. В.)

І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Невід'ємним атрибутом Великодня є писанка або великоднє яйце. Новий тренд в яєчному творчості - вишивка. Маловідомий, незвичайний, але дуже цікавий, хоч і складний, спосіб прикрасити великоднє яйце — вишити його. Вишивати можна стрічками, бісером, хрестом або іншою технікою. Так само, як вишивають рушники й серветки звичайними нитками для вишивання, за допомогою звичайної голки.

2. Загальні відомості.

Техніка з'явилась у Німеччині. Еволюцію, яку вона пройшла, можна розділити на кілька етапів. Спочатку майстри вишивали на канві, у яку замотували яйце, згодом наклеювали вишиті орнаменти на шкаралупу і, нарешті, скориставшись іншим винаходом німецьких майстрів — висвердлювати яйця бормашиною, почали вишивати на шкаралупі за допомогою тонкого дроту з ниткою. На рубежі ХХ-ХХІ ст. її засвоїли писанкарі з України, зокрема Інна Форостюк. Українські майстри, вишиваючи візерунки на яйці, на відміну від, наприклад, американських, не розрізають шкаралупу.

Роботи Інни Форостюк

Вишивка стрічками по яєчній шкаралупі з'явилась зовсім недавно. Елізабет Кляйн з Франції вже протягом десяти років створює на пасхальних яйцях картини квітучих селянських садів, простягаючи через пророблені в шкаралупі яйця дірочки яскраві шовкові стрічки. Тривимірний ефект і благородний блиск шовку дають можливість знавцям охарактеризувати її унікальне мистецтво як «Поезія на яйці». Складність полягає ще й у тому, що шкаралупа не розпилюється, а весь час залишається цілою, і лише маленька дірочка на дні яйця дає доступ до зворотної сторони вишивки. Хотілося б відзначити, що це мистецтво не нове і його коріння виходять з XVII століття, але вишивати на яєчній шкаралупі стрічками — це ноу-хау французьки. Роботи виконані з використанням стрічок виходять більш об'ємними й живими. Такі красиві пасхальні яйця, вишиті стрічками можуть стати неймовірним декором пасхального столу. Майстриня також вишиває яйця гладдю.

Роботи Елізабет Кляйн

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1. Розробка ескізу оздоблення яйця

	X	X	
X	X	X	X
	X	X	

Створюємо ескізний малюнок із використанням методу фантазування.

Олівцем наносимо на поверхню яйця схему-сітку та елементи візерунка. Візерунок, він має бути двобічним, щоб голка могла «розвернутись».

2. Матеріали та інструменти

- сирі яйця
- шуруповерт
- олівець
- нитки для вишивання
- довгі, тонкі голки
- маленькі, гострі ножиці

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

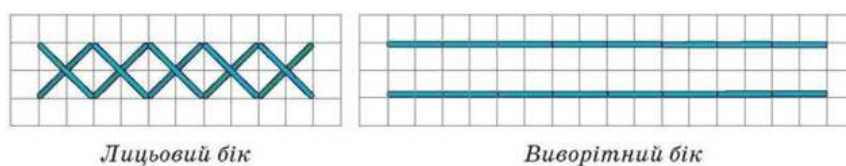
1. Технологічні операції під час виконання шва «косий хрестик»

Українська народна вишивка — один з найпоширеніших і найдоступніших видів народної художньої творчості. Вишивка вдосконалювалась протягом багатьох століть і дійшла до нас у вигляді чудових, різноманітних орнаментів, які виконано численними швами та цікавим поєднанням кольорів ниток.

Шов «косий хрестик» є дуже поширеним і використовується при оформленні різноманітних виробів (чоловічих, жіночих, дитячих), а також для вишивання картин, панно тощо. Цей варіант лічильної техніки дуже легкий і доступний у виконанні.

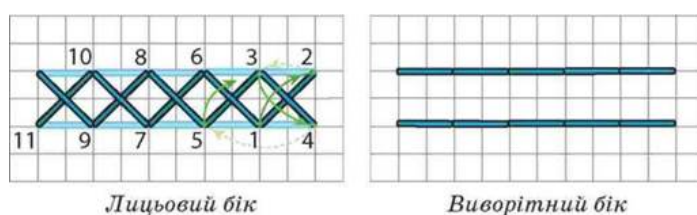
Косий хрестик утворюється від схрещення двох діагональних стібків у квадраті. Краса цих швів залежить від точності та порядку накладання стібків: верхні стібки мають перетинати нижні в одному напрямі, мати однакову довжину.

Шов має три варіанти виконання — по горизонталі, по вертикалі, по діагоналі.

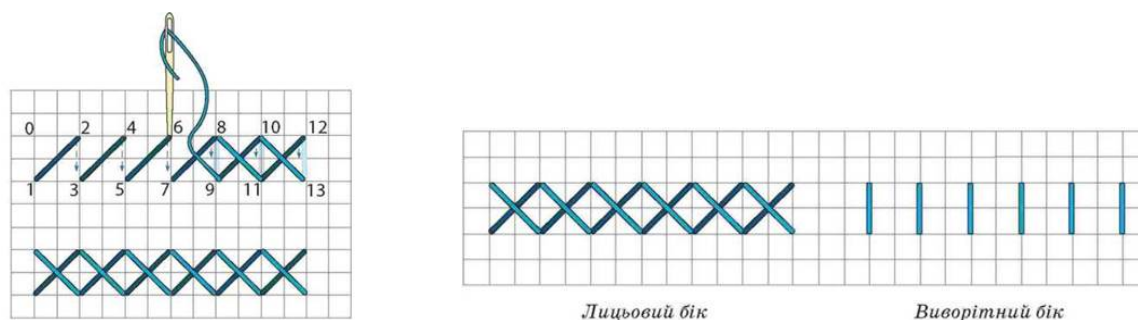
Шов «косий хрестик» по горизонталі має два способи виконання — в один хід і в два ходи.

Послідовність виконання шва «косий хрестик » в один хід

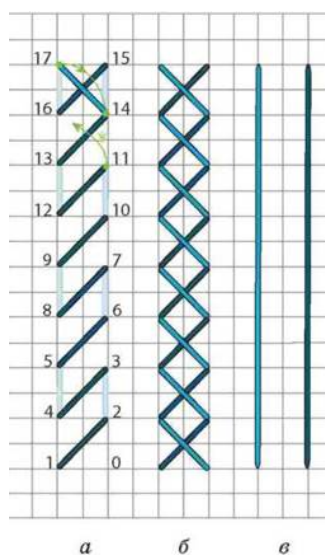

Існують варіанти виконання хрестика у два ходи: по горизонталі, по вертикалі та по діагоналі.

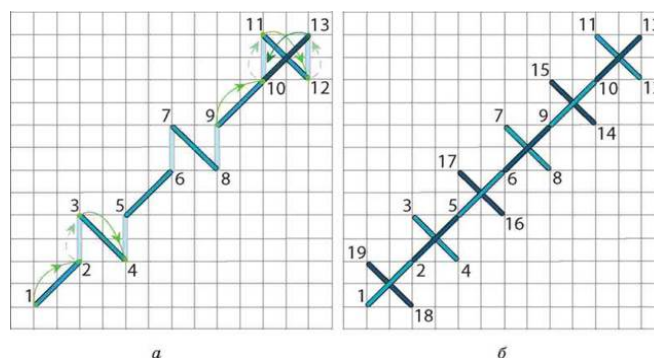
Послідовність виконання шва «косий хрестик» у два ходи по горизонталі

Послідовність виконання шва «косий хрестик» у два ходи по вертикалі

Послідовність виконання шва «косий хрестик» по діагоналі

Виконання шва «косий хрест»

1. Із вивчених варіантів обрати спосіб вишивання швом «косий хрестик»: в один хід; у два ходи по горизонталі, в два ходи по вертикалі, в два ходи по діагоналі.

2. На папері в клітинку накреслити майбутні стібки, проставити цифри послідовності їх виконання. Для одного хрестика брати розмір квадрата зі стороною 2 клітинки.
3. Обережно, щоб не порвати папір, вишити ряд стібків відповідно до схеми та послідовності.
4. Перевірити правильність виконання з виворітного боку.

2. Технологічна послідовність виготовлення вишитого яйця.

Інструкційна карта. Підготовка яйця до вишивання

№ з/п	Зміст операції	Матеріали, інструменти	Зображення
1	Для роботи вибрати яйця з міцною шкаралупою, без тріщин. Знайти полюси яйця, на звуженому полюсі зробити відмітку олівцем із двох протилежних вершин. За допомогою товстої голки зробити отвір у яйці.	Яйце, олівець, голка.	
2	За допомогою медичного шприца повільно ввести повітря в яйце, вміст якого почне витікати. Витягнути шприц, знову ввести повітря. Видалити таким чином жовток і білок. Оцтом розчинити внутрішню плівку.	Шприц, тарілка, оцет.	
3	Набрати в шприц холодної води і промити шкаралупу з середини. Воду запустити теж повільно (повторити до чистої води).	Шприц.	
4	Висушити яйце, та підготувати просушені заготовки для роботи.		

5	Дірочку зробити свердлом, діаметр якого 1 мм. Спочатку виставити свердло, а лише потім натиснути на «пуск». Шуруповерт тримати під прямим кутом, щоб свердло не зіскочило.	Шуруповерт.	
6	Щоб яйце не розбилося, коли рука рухається по інерції, на свердло надіти поролон.	Поролон.	
7	Сліди від олівця зникнуть, якщо яйце витерти ватним диском, змоченим оцтом.	Ватний диск, оцет.	

Технологічна карта.

Вишивання яйця технікою «косий хрестик»

№ п/п	Зміст операції	Матеріали, інструменти	Зображення
1	Підібрати вишивальні нитки відповідних товщини й кольору та голку для бісероплетіння довжиною 10 см.	Вишивальні нитки, голка	
2	Обрати в яйці серед усіх дірочок одну «для розвертання».		
3	Маленький вузлик голкою захвати всередину яйця. А далі вишивати, як по тканині, спочатку одну сторону, а потім протилежну, змінюючи при цьому дірочку «для розвертання». Найважче – це потрапити у дірочку на звороті. Щоб зручно було бачити маніпуляції з голкою, процес вишивання обов'язково потрібно проводити з лампою денного світла.	Голка, нитки, ножиці.	

			
4	Зазвичай через один отвір можна протягнути чотири-п'ять ниток, що і визначає вид вишивки. Вишивати можна і хрестиком, і гладдю, і стрічками.		
5	Удачі в роботі (без побитих яєць)!		

IV. ЗРАЗКИ ПРОЕКТІВ, ВИКОНАНІ УЧНЯМИ 8-Х КЛАСІВ

МАЙСТЕР-КЛАС «ПЕНАЛ — ОРГАНАЙЗЕР» ДЛЯ УЧНІВ 8-Х КЛАСІВ (учитель АНДРУХОВИЧ Н. О.)

I. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Проект «ПЕНАЛ - ОРГАНАЙЗЕР» може бути цікавим для учнів об'єктом проектної діяльності у 8 класі, тому що є корисною, малобюджетною, практичною, оригінальною річчю; виконуються з екологічно чистих матеріалів; не потребує великого часу на його виготовлення. Проект виконується з урахуванням раніше засвоєних технологій. Основні та додаткові технології, які обрані для створення виробу, мають навчальну цінність і є доступними для засвоєння учнями.

2. Загальні відомості.

Історія. Слово « пенал » увійшло до широкого вжитку в XIX столітті. Латинське слово за походженням прийшло до нас з німецької мови. Слово « реппа» в перекладі з латинської означає « перо». Пеналом «penal» називали футляр для пір'я (раніше писали не ручками, а пір'ям.

Спочатку використовували пір'я гусей, лебедів, куряче. Пізніше з'явилося металеве перо). Цікаво, що в німецькій мові « пеналом» жартома називали також гімназію, а « пенальщиком» чи « пенальчиком» - школяра.

Раніше ручки та олівці носили в скромному дерев'яному футлярі, що мав кришку, яка висувалася – це і був той самий пенал.

Пенал придумали італійці. Вони називали його « будиночок» для ручки. З часом в пеналі стали зберігати і ручки, і олівці, і гумки.

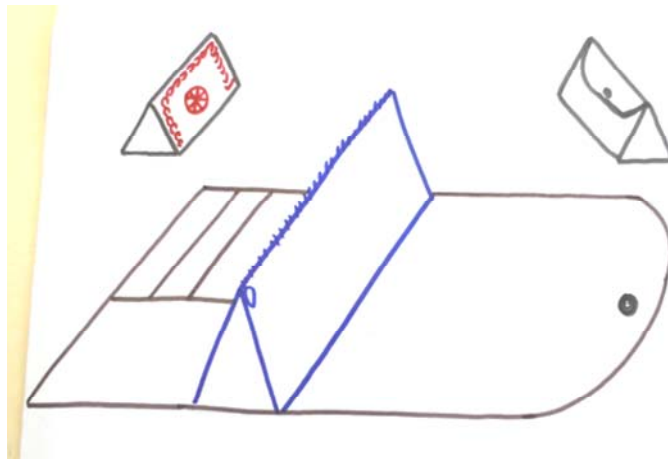
Сам пенал зараз змінився. Сьогодні це вже не вузька дерев'яна коробка, а ціле канцелярське містечко з різнокольорової пластмаси, металу, тканини, шкіри на блискавці, магнітах, кнопках. Навіть дзеркальце й точила є в ньому.

Прямокутна форма стала більш заокругленою, а пенал перетворився в органайзер. Слово « пенал» залишилось як згадка про просте гусяче пір'ячко.

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1. Розробка ескізу виробу

2. Матеріали та інструменти

Для роботи потрібні: швейне приладдя, швейна машина, гачок, креслярське приладдя, тканина, нитки.

- нитки;
- тканина;
- флізелін;
- застібка - « блискавка »
- голка;
- ножиці;
- праску;
- прасувальна дошка;
- швейна машина

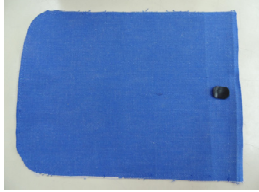

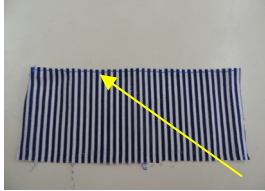

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

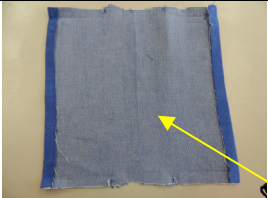
1. Технологічна послідовність виготовлення виробу.

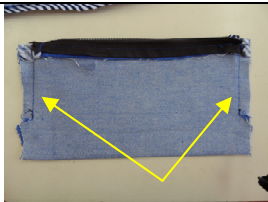

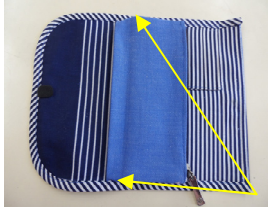

- 1) Виготовити викрійку деталей виробу.
- 2) Розкроювання деталей виробу.
- 3) З'єднання деталей виробу
- 4) Виготовити оздоблювальні елементи.
- 5) З'єднання оздоблювальних елементів з виробом.
- 6) Виконати остаточну обробку виробу.

2. Технологічні операції під час виготовлення виробу.

Технологічна карта.
Пошиття пенала - органайзера

№ з/п	Послідовність виконання операції	Графічне зображення
1.	Розкроїти верх органайзера наклеївши на флізелін (21х28)	
2.	Розкроїти низ органайзера (21х28)	
3.	Розкроїти внутрішню кишеньку(9х21) Заметати й застрочити на 0,5 см, припрасувати.	
4.	Приметати кишеньку до нижньої деталі органайзера Пришити лише з одного боку	
5.	Припрасувати з лицьового боку кишеньку	
6.	Закласти 3 – 4 складочки, заметати, запрасувати	
7.	Настрочити складочки кишеньки, припрасувати	

8.	<p>Скласти верхню та нижню деталі органайзера лицьовою стороною всередину Зметати й зшити (ширина шва 0,7 – 0,8 см) Вивернути на лицьову сторону, заправувати в сторону нижньої деталі органайзера Виконати перекантовку по нижній деталі органайзера Виконати оздоблювальну строчку по лицьовій деталі органайзера</p>	
9.	Розкроїти пенал (22,5 x 25)	
10.	Кінці застібки - « блискавка » обшити кантом лише з одного боку, який ближче до « блискавки », а кінці залишити відкритими	
11.	Пришити застібку - « блискавка » з одного боку пеналу	
12.	Пришити застібку - « блискавка » з другого боку пеналу	
13.	Вивернути на лицьову сторону пенал, перевірити як закривається й розкривається застібка – « блискавка »	

14.	Вивернути на виворотню сторону пенал, приprasувати застібку		
15.	Скласти деталь навпіл Зшити бокові зрізи від блискавки на 7,5 см		
16.	Вивернути пенал на лицьову сторону Розprasувати низ пеналу навпіл		
17.	Викроїти кант (4x 80)		
18.	Приметати пенал на внутрішню сторону органайзера з боку пришивання канта Настрочити кант по краю органайзера (з 3-х сторін)		
19.	Внутрішня сторона готового пеналу — органайзера		
20.	Лицьова сторона готового пеналу — органайзера		
21.	Практичне використання готового виробу		

3. Оздоблення виробу:

а) Техніка в'язання гачком

Матеріали та інструменти:

- нитка ,
- гачок

Інструкційна карта.

В'язання тасьми « Сердечко »

№ з/п	Послідовність виконання операції	Графічне зображення
1	Набрати 4 повітряні петлі Зробити накид, ввести гачок в 1-у петлю ланцюжка Виконати протяжку	
2	Виконати протяжку	
3	Таких протяжок зробити 6 разів	
4	Захопити робочу нитку й пров'язати через дві	
5	Пров'язати по 3 петлі (ведуча та дві наступні петлі)	
6	Пров'язати поки на гачку не залишиться 2 петлі	

7	Ці дві петлі не прив'язувати, а зняти з гачка	
8	Розвернути роботу й зняти з гачка	
9	Знову надіти на гачок ці дві петлі	
10	Зробити накид	
11	Ввести гачок в першу петлю й виконати протяжку	
12	Таких протяжок зробити 6 разів	
13	Коли на гачку залишилось 3 петлі пров'язати їх разом	
14	Потім пров'язати 3 повітряні петлі та все з початку	

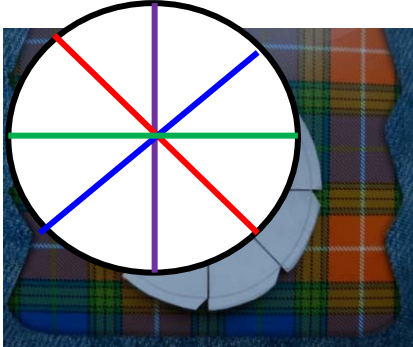

15	Готова тасьма	
----	---------------	--

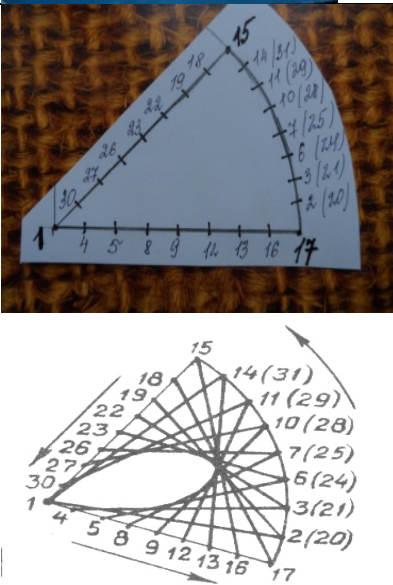

б) Техніка «Ізонитка»

Матеріали та інструменти:

- нитка ;
- ферт;
- дублерин;
- голка;
- схема.

**Технологічна карта.
Виготовлення оздоблення виробу**

№ з/п	Послідовність виконання операцій	Графічне зображення
1	Зробити трафарет. Накреслити коло $R = 8\text{см}$ Поділити коло на 8 частин	
2	Обвести шаблон на сторону дублерину без клею	
3	Вирізати з припуском, навести лінії діаметрів	

4	<p>Скласти дублерин й ферт. Приprasувати. Вирізати ножицями зіг-заг</p>	 <p>Лицьовий бік</p>
5	<p>Кожний сектор поділити на 8 частин</p>	
6	<p>Вишити всі сектори</p>	

		
7	Готова деталь	

IV. БАНК ІДЕЙ.

**МАЙСТЕР - КЛАС «РУШНИК, ЩО ВМІЄ ПРОМОВЛЯТИ»
ДЛЯ УЧНІВ 9-Х КЛАСІВ (учитель Літинська Л. С)**

I. ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

Минають століття, однак у побуті значну, а часом вирішальну роль продовжують грати прості речі, якими здавна користувалися українці. Полотнище-обрус було і скатертиною, і вузликом, де зберігалися харчі, і оздобою оселі. З часом його почали називати рушником («ручником»). Руками рушники були виткані і вишиті, руки знаходили їм застосування у побуті. Неможливо уявити руки господині, яка хоча б раз на день не торкнулася рушника.

Майже в кожній оселі на видному місці завжди висіло декілька видів рушників. Рушники мали обрядове значення і практичне застосування. «Утирач» використовували для рук і обличчя, «стирок» - для посуду, стола і лав, для прикрашання образів – «покутник», рушник для прикрашання оселі – «кілковий» вішали над вікнами та в простінках між вікнами на кілочок. Його давала мати, коли виряджала в дорогу сина.

Обрядові рушники зберігалися окремо. Плечові призначалися для сватів, весільні – для різноманітних весільних обрядів, подарункові – для весільних подарунків. При оформленні шлюбів молоді «ставали на рушник». У рушник загортали народженника, на довгих рушниках домовину опускали в могилу.

У чарівну силу рушника вірили, що вбереже від усякого лиха.

Вишитий рушник можна читати по візерунках – символах, як книгу. Найдавніший орнамент українського рушника – це казкові квіти у вигляді вазона («дерева життя»). Дерево життя – це дерево роду: верхня частина – то сфера богів, нижче – життя людей, а на долі – коріння, першооснова і початок цілого світу. Калина – символ щастя, дівочої вроди та невмирущого роду, калина з дубом – краса і сила. Виноград – радість створення сім'ї, мак – символ

пам'яті роду, захищає від усілякого зла. Берегиня – найважливіший символ весільного рушника, символ гармонії та невичерпної життєвої сили, що відтворює все живе.

З квітами переплітається пташиний світ. Птахи – то символи людських душ. Розташовували їх при корені, середині стовбура з обох боків дерева. Це свідчило про міцність та незнищенність роду. Шлюбну пару, любов, щастя, достаток символізують соколи, голуби, півні. Пава – це жар-птиця, несе сімейне щастя. Ластівка несе добру звістку, соловей і зозуля – продовження роду.

Вдивляючись у візерунки на рушниках, можна побачити весь світ і виникає бажання навчитися вишивати таку красу.

2. Загальні відомості

При оздобленні рушників українською народною вишивкою найчастіше використовують не один шов, а декілька. Шви повинні гармонійно доповнювати один одного і не порушувати цілісність і красу вишивки. Яскравим прикладом такого поєднання є техніка *«рушникові шви»*. Це велика група технічних прийомів заповнення великих елементів рослинного та тваринного орнаментів, яка поширена у вишивках центральних областей України: занизування, штапівка, лічильна гладь, козлик тощо. *Лічильна гладь* – одна з найдавніших і найпростіших технік вишивання. У лічильній (точній) гладі стібки кладуть, рахуючи нитки тканини, а в мальованій (вільній) – стібки розташовують за контуром малюнка, нанесеного на тканину. Для *прямої лічильної гладі* характерно накладання стібків уздовж нитки *основи* або *піткання*. Кожний стібок виконують через одну одну нитку тканини. Різновидом прямої лічильної гладі є шов *«колодочки»*, яким можна зашивати будь-яку площину.

3. Технічне завдання

Виготовити вишитий рушник доступними прийомами поєднання елементів лічильної та вільної гладі в одній композиції, які легко відтворюються учнями, спонукають до розвитку креативного мислення, активізації навчальної діяльності.

Вимоги до конструкції

З огляду на призначення рушника, розміри обираються індивідуально.

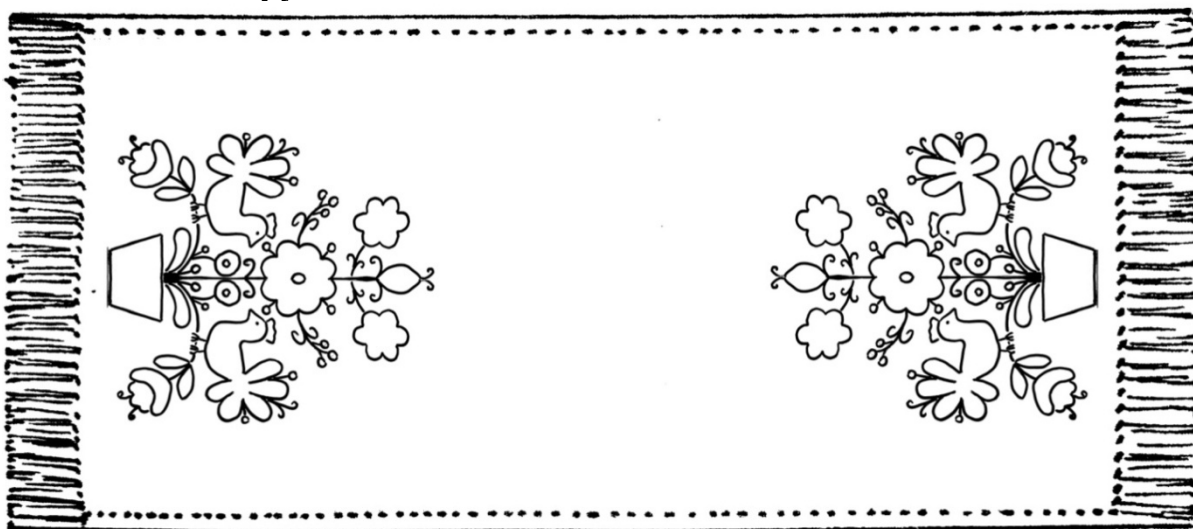
Вимоги до матеріалів

- Структура тканини повинна бути з чітко вираженим полотняним переплетенням.
- Нитки для вишивання повинні бути яскравих контрастних відтінків.
- Для створення ефекту рельєфності краще вишивати об'ємними акриловими нитками.

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1. Розробка ескізів рушника та візерунка для оздоблення.

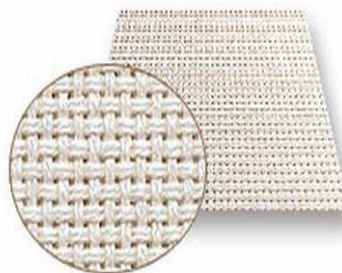
Розміщення візерунка на площині.

2. Вибір матеріалів, інструментів та обладнання

Матеріали:

- тканина для вишивання – бавовняна, лляна, рушнікова (мал.2);

Мал. 2

- нитки для вишивання – акрил, ірис, муліне (мал. 3)

Мал. 3

Інструменти: голки вишивальні з широким вушком, ножиці, лінійка, олівець, сантиметрова стрічка.

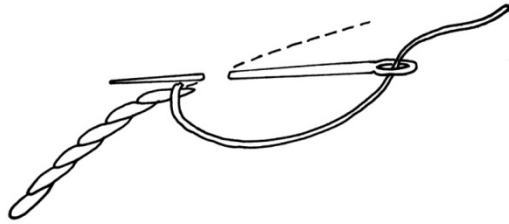
Пристосування: п'яльця, копіювальний папір.

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

1. Технологічні операції під час вишивання

Виконання стеблового шва

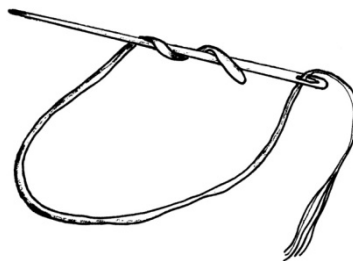
Шов виконується зліва направо стібками однакової довжини вздовж контура малюнка (мал.4).

Мал.4

Виконання французького вузла

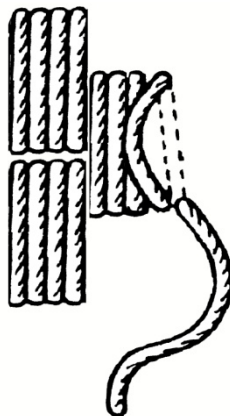
Вивести голку на лицьовий бік тканини, обернути нитку навколо голки два – три рази й знову вколоти в тканину майже в те саме місце, з якого починали стібок (мал.5). Чим більше обертів, тим більш об'ємний вузлик.

Мал.5

Виконання шва прямої лічильної гладі «колодочки»

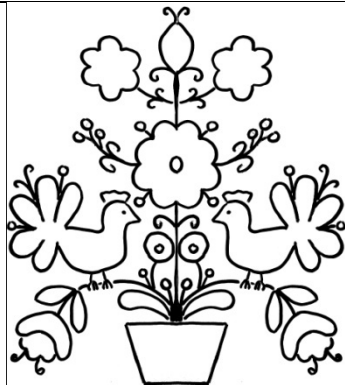

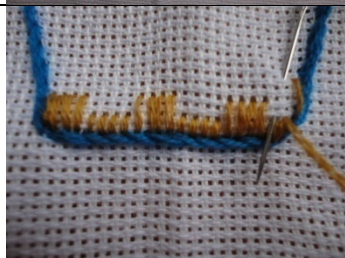

Перший стовпчик потрібно вишивати стібками через одну нитку полотна, накриваючи на полотні стібком парну кількість ниток тканини (наприклад - 4). Потрібно вишити чотири паралельні стібки. Другий стовпчик стібків набирають через одну нитку, але вишивають від середини першого (мал.6).

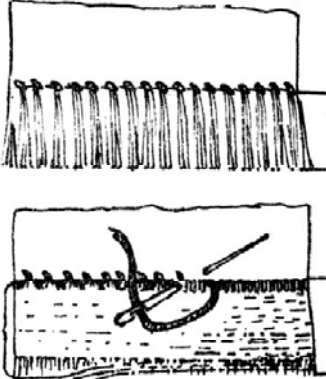

Мал.6

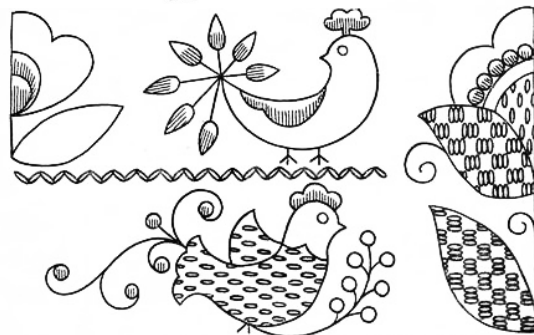
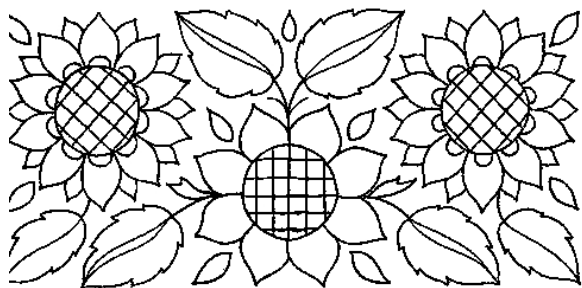
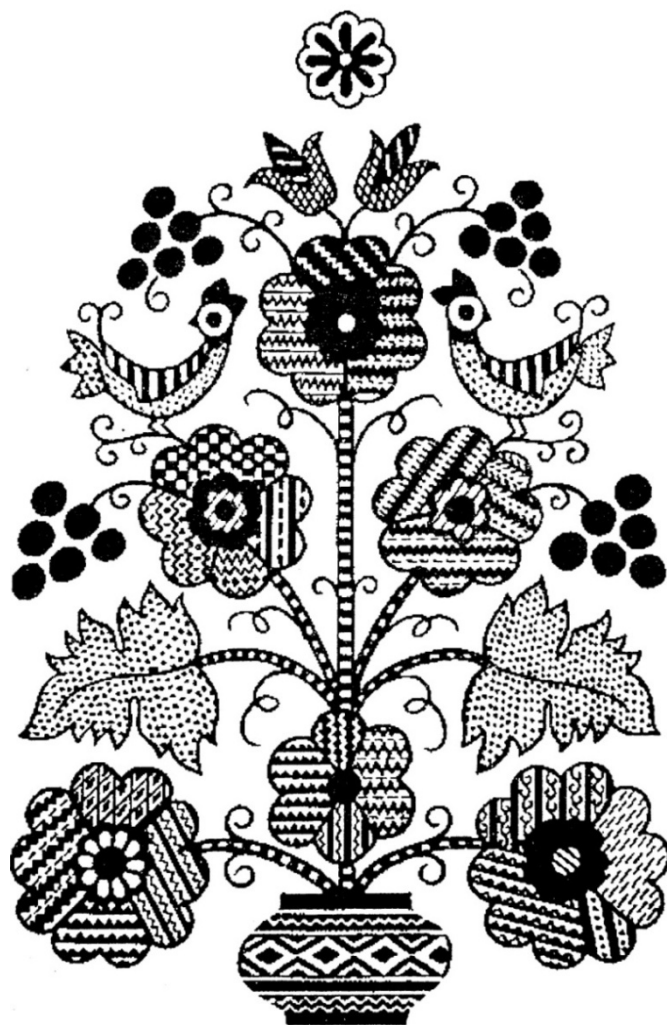
2. Технологічна послідовність виготовлення рушника

Технологічна карта. Виготовлення рушника

№ з/п	Послідовність виконання операцій	Поопераційні зображення
1	Перенести узор на тканину за допомогою копіювального паперу відповідно до ескізного проекту. Малюнок накласти правильно, щоб не було перекосу нитки основи і підкання тканини.	
2	Контур малюнка вишити стебловим швом (мал.4) нитками синього кольору. Заповнити обведені елементи швом «колодочки» різними кольорами ниток, починаючи з кошика.	
3	У першому рядку чотирма стібками перекрити чотири нитки тканини. Наступними чотирма стібками перекрити дві нитки тканини.	
4	В наступних рядках стібки перекривають по чотири нитки тканини відповідно до малюнка 6.	
5	Під час вишивання стібки прямої гладі можна розташовувати паралельно стібкам основи або підкання, виходячи з потреб елемента, що вишивається.	

6	Вишити мотиви із зображенням півнів.	
7	Найбільшу центральну квітку розпочати вишивати з серцевинки.	
8	Дрібні елементи «барашки» зашити французькими вузликами.	
9	Окремі вузькі елементи (листочки, гребінці) можна зашити двосторонню вільною гладдю.	
10	Узор завершений. Протилежна частина узору повинна мати симетричне розміщення.	
11	Короткі краї рушника оформити торочками за допомогою шва «одинарний прутик» техніки вишивання мережками.	

IV.БАНК ІДЕЙ ДЛЯ ВИШИВАННЯ ШВОМ «КОЛОДОЧКИ»

МАЙСТЕР-КЛАС З ВИГОТОВЛЕННЯ КАРТИНИ «БУЗКОВИЙ СЕРПАНОК» ДЛЯ УЧНІВ 9-Х КЛАСІВ (учитель Манелюк Н.О.)

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Обґрунтування вибору об'єкта проектної діяльності

З давніх часів кожна людина прагне до того, щоб зробити свій будинок гармонійним і затишним. Наприклад, римляни прикрашали стіни будинків мозаїкою або розписували їх, а стародавні греки декорували стіни яскравими килимками і малюнками.

Поширення функціоналізму і конструктивізму призвело до появи зручних і простих інтер'єрів і найчастіше фотографії, гравюри, репродукції і картини, створені власноруч допомагають зробити будинок неповторним та елегантним. Картини, зроблені своїми руками, ідеально підходять для оформлення інтер'єру і можуть зробити будь-який шаблонний дизайн ексклюзивним.

Об'ємні картини на стінах користуються великою популярністю. Їх можна виконувати в різних техніках, однією з яких є об'ємна вишивка.

2. Загальні відомості

Наприкінці ХХ століття вишивка стає затребуваним заняттям і така давно забута техніка, як об'ємна вишивка, з'явилася у вигляді сучасного актуального хобі.

Об'ємна вишивка була поширена в Англії в XVII столітті. За зовнішнім виглядом нагадує барельєф або скульптуру. Техніка цікава тим, що дозволяє поєднувати в собі багато різних технік (від художньої гладі до плетіння голкою). Унікальною особливістю цього виду вишивки є те, що одночасно можна застосовувати бавовняну, вовняну та шовкові нитки. Вона об'єднує в собі різні прийоми роботи, за допомогою яких створюються унікальні

незвичайні рельєфні полотна. Завдяки ефекту 3D зображення фактично оживає на очах.

Об'ємна вишивка ґрунтується на використанні опуклих швів і щільних матеріалів. Робота виконується із застосуванням ниток, бісеру, атласних стрічок, пасток, намистин та інших найрізноманітніших елементів декору. Також можна комбінувати ці матеріали між собою в залежності від того, яка картина народиться в уяві майстрині.

3. Технічне завдання

Створити об'ємну картину з ниток простими, доступними, але нестандартними прийомами виготовлення з презентабельним результатом.

II. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

1. Розробка ескізного проекту картини (мал.1).

Мал.1

2. Перенесення малюнка на тканину

1 спосіб. Переведення малюнка за допомогою копіювального паперу. Це один з найпростіших способів. Візерунок з оригіналу спочатку переводять на кальку добре загостреним олівцем. Після цього малюнок переводять на тканину. Тканину попередньо необхідно пропрасувати на гладкій поверхні, уникаючи перекосів по нитках основи і підкання. Кальку з візерунком покласти на тканину і прикріпити шпильками. Під кальку підкласти копіювальний папір тією стороною, де нанесена фарба, до тканини і обвести візерунок гострим олівцем. Бажано мати набір копіювального паперу різних кольорів. Для світлих тканин беруть темний копіювальний папір (чорний, синій, зелений), для темних — світлий (білий, жовтий). Після того як візерунок буде переведено, відколоти з одного боку шпильки і перевірити його якість. Якщо немає пропусків у

зображенні малюнка, відколоти решту шпильок і зняти кальку та копіювальний папір.

2 спосіб. Переведення малюнка на тканину припорохом. Візерунок переводять на кальку, рівномірно проколюючи лінії контуру голкою. Накотий візерунок (трафарет) кладуть на полотно з лицьового боку, міцно закріплюють його шпильками і легенько протирають ватним тампоном, щільно обгорнутим тканиною і змоченим у розчині зубного порошку або синьки в гасі. Для світлих тканин використовують синьку, а для темних — зубний порошок. Потрапляючи на полотно через дірочки, порошкові точки залишають відбитки по контуру малюнка, який пізніше обводять кольоровим олівцем. Тонкий слід малюнка на тканині називають «припорох».

3. Матеріали та інструменти

Матеріали: нитки акрилові або муліне обраного кольору, тканина льняна.

Інструменти: голка для вишивання, ножиці.

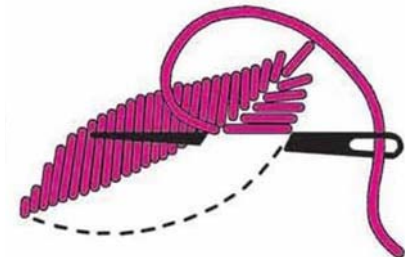
Пристосування: «лялька». Пристосування «лялька» можна виготовити із дерев'яної катушки на яку необхідно набити чотири цвяшки без шляпок.

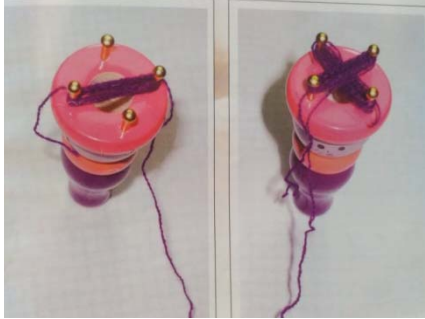

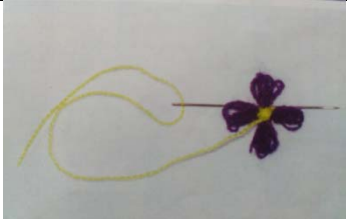

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

Технологічна послідовність виготовлення виробу

Технологічна карта

Виготовлення картини «Бузковий серпанок»

№ з/п	Послідовність операцій	Поопераційні фото
1.	Підготувати тканину необхідного розміру	
2.	Підготувати пристосування «лялька».	
3.	Вишити листочки бузку художньою гладдю.	

4.	Вишити кошик простим декоративним швом «назад голкою»	
5.	Виготовити квіти бузку різних кольорів	
6.	Закріпити поперечні стібки	
7.	Прикріпити квіти до тканини за попередньо нанесеним малюнком, використовуючи нитку жовту кольору.	
8.	Оформити готову роботу в рамку.	

IV. БАНК ІДЕЙ ВИРОБІВ, ВИШИТИХ ОБ'ЄМНОЮ ВИШИВКОЮ

Список використаних джерел

1. Павх С.П. Техніки оздоблення пасхальних яєць / Павх С.П., Мамус Г.М., Бурбан О.В. — Тернопіль: Вид-во Тернопільського нац. пед.ун-ту ім. Володимира Гнатюка, 2012.
2. Денисенко Л. І. Азбука домашнього господарювання: навч. пос. з трудового навчання для учнів 5-9 класів загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій. / Людмила Іванівна Денисенко. — К.: А. С. К., 2003.
3. Волшебный клубок. 700 новых узоров для вязания крючком. — М.: АСТ, Астрель, 2001.
4. Кульська-Кравченко Н. М. Декоративні в'язані вироби. Н. М. Кульська-Кравченко — К.: Техніка, 1985.
5. Л. П. Гура, Л. Є. Жоголь, Н. М. Ісупова. Прикрась свій дім. — К.: Техніка, 1990.
6. Трудове навчання(для дівчат) підручник для 7-го класу. І. Ю. Ходзицька, О.І. Безносюк, О. В. Горобець, Н. В. Павич.- Кам'янець — Подільський: Аксіома, 2015.
7. І.М. Наніашвілі. Українська вишивка. Рушники. Вишиванки. Обереги. — Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2012.
8. Е.П. Сухорукова, Л.Г. Чечулинская. Искусство делать цветы. — Киев, 1994
9. Х. Гибб. Фантазии из ленточек. — Харьков, 2011
10. Л.П. Гура, Л.Є. Жоголь, Н.М. Ісупова. Прикрась свій дім. — Київ «Техніка», 1990
11. Чим хата багата. — Київ, «Урожай», 1993
12. Головніна М.В., Михайлець В.М., Ямпольська А.М. Технологія обробки деталей швейних виробів. 2-ге вид. — К.: Техніка, 1990..
13. Мартошис Л.В., Скачкова Г.В. Курсы кройки и шитья на дому - Минск.: „Полымя“, 1988г.
14. Третьякова Л.И. Методы обработки швейных изделий - К.: Вища школа, 1988р.
15. Белокурова Л.С. Як навчитися шити - К.: Рад. школа, 1985р.
16. Головніна М.В., Михайлець В.М., Ямпольська А.М. Технологія крою та шиття — К.: Техніка, 1978р.
17. Лиин Жак. Техника кроя - М.: Мега, 1992р.
18. Воронецька І. В. Рукоділья в школі: Навчальний посібник для 5 – 9 класів — К.: «Поліграфкнига» ТОВ «АВДІ», 1998.
19. Супруненко В, П. Народина: Витоки нації; символи, вірування, звичаї та побут українців. - Запоріжжя: МП «Берегиня» - СП «ФАЄЗ», 1993
20. Сапіга В.К. Українські народні свята та звичаї. К.:Т-во «Знання України».-1993
21. Старовинні українські узори для вишивання хрестом. Магія візерунка. — Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016.
22. Полікарпов І. С., Стефанюк Є. М., Тимченко О. О. Вироби народних промислів України. — Львів: Видавництво ЛКА, 2003.
23. Килими та килимові вироби. Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006.